SALI
14 HAZİRAN 1932
7 inci sene No. 2277
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Meclis Dahilî Nizamnamesi Dün Tadil Edildi

Emir Faysal Ankarada

Hicaz ve Necit Kralı İbnissuut Hazretlerinin ikinci oğlu Emir Faysal iki günden beri Ankarada hükûmetimizin misafiri bulunuyor. Hem Hicaz naibi, hem de Hicaz ve Necit devletinin Hariciye nazırı bulunan Emir Hazretleri hakkında hükûmet merkezimizde gösterilen samimî kabul Cümhuriyet Türkiyesinin Hicaz ve Necit dostluğuna atfettiği ehemmiyetin derecesini göstermektedir. Emir Faysal Hazretleri Ankaraya varır varmaz, memleketimize gelişinin intibamı şu cümle ile ifade etmişti:

— Kendimi hiç yabancı bir memlekette telâkki etmiyorum.

Filhakika biz de Faysal Hazretlerine karşı ayni yakınlık hissile merbutuz.

Gerçi Osmanlı imparatorluğunun inkırazından beri Türk ve Arap milletlerinin siyasi mukadderatları yekdiğerinden ayrılmıştır. Fakat bu ayrılış iki millet arasındaki dostluk münasebatını daha ziyade takviye etmiş ve yekdiğerine karşı daha samimî bir alâka uyanmasına sebep olmuştur. Türklerin samimî temennileri, Arap milletinin kendi mukadderatına hâkim olarak terakki yolunda ilerlemesinden başka bir şey olamaz. Büyük Reisimiz Gazi, Emir Faysal şerefine verdiği bir ziyafetin sonunda şu sözleri söyledi:

"Sonu kavî devlet ve millî saadet ve refah temin eden mesai ve gayret ne kadar azimkârane olursa, muvaffakıyetin o kadar tam ve seri olacağına şüphe yoktur."

Filhakika İbnissuut Hazretleri de cesaret ve azimkârlığile şöhret kazanmış Arabistanın asil bir evlâdıdır. İbnissuut Hazretleri Hicazı fethetmezden evvel cengâverliği ile tanınmıştı. Hicazın fethinden sonra dünya İbnissuut Hazretlerinin diğer kuvvetli taraflarını da anlamıştır.

Hicaz o zaman Mekke Şerifi iken 1916 da Osmanlı imparatorluğuna karşı isyan edip te krallığını ilân eden Hüseyinin idaresinde idi. Şerif Hüseyin Paşa harp içinde Arap vahdetini bir aile meselesi şeklinde halletmek istemişti. Bu vahdetin Şerif Hüseyin ailesi etrafında tahakkuk etmesine mâni olan İbnissuut Hazretleridir. Şerif Hüseyin kral sıfatile Hicazda hükümran olmağa başladıktan sonra bütün Arabistanda bir sukutu hayal belirmeğe başlamıştı. Kral Hüseyinin tuttuğu yol kendisine krallığı temin için yardım edenleri bile memnun edemedi. Nihayet bir gün halifeliğini ilân edince, İbnissuut Hicaza doğru akın etmeğe başladı ve Hüseyin, oğlu Ali lehine istifa ederek Hicazdan çekildi. Ali bir müddet İbnissuut kuvvetlerile mücadele ettise de nihayet o da babası gibi, Necitli cengâvere boyun eğerek Hicazı kâmilen İbnissuuda terketmeğe mecbur kaldı.

Bundan sonradır ki, İbnissuudu yaman bir muharip olduğu kadar da mahir bir diplomat ve bir müceddit rolünde görüyoruz. İbnissuut zevahire aldanarak halifeliğini ilân etmedi. Halifeliğin tarihî bir mefhumdan başka bir kıymet ve mâna ifade etmiyeceğini anladı. Sonra komşularile dostluk siyaseti takip etmeğe başladı ki, bu siyaset neticesi bugün, mağlûp ettiği Hüseyinin oğlunun kral bulunduğu Irak ta dahil olduğu halde Hicaz ve Necit bütün devletlerle dostluk münasebatı tesis etmiş bulunuyor.

Hemen şunu söyleyelim ki, İbnissuut Hazretleri bu dostluk münasebatının tesisi yolundaki mesaisinde bugün muhterem misafirimiz bulunan oğlu Emir Faysal'dan büyük mikyasta istifade etmiştir. İngiltere ile Hicaz ve Necit arasında 20 mayıs 1927 tarihinde Cidde'de imzalanan muahedenin müzakerelerini Emir Faysal idare etmiş ve muahedeyi Hicaz ve Necit namına müşarünileyh imza eylemiştir. Bu muahedenin yalnız Hicaz ve Necit için değil, bütün Arabistan için ehemmiyeti şu noktadadır ki, ilk defa olarak bir Arap hükûmeti Avrupa hükûmetlerinin birile tam müsavat üzere bir muahede imza etmiş bulunuyordu. Hicaz ve Necit'in komşu devletlerle aktettiği ehemmiyetli bir muahede de şubat 1930 da Irakla imzaladığı muahededir ki bu muahede Kral Faysal ile Kral İbnissuudun tarihî mülâkatlarından sonra imza edilmişti.

Emir Faysal Hazretlerinin şimdiki seyahatleri, Hicaz ve Necit'in muahede aktettiği memleketleri sıra ile ziyaret etmek ve bu devletlerle Hicaz ve Necit arasındaki dostluğu takviye eylemek maksadına matuftur. Emir Hazretlerinin seyahat merhalelerini takip edenler bu vazifesinde muvaffak olduğuna zerre kadar şüphe etmemektedirler.

Seyahatin bize ait safhasına gelince; bunun her zaman hatırlayacağımız en samimî bir intiba bıraktığını söylemek kâfidir.

Ahmet ŞÜKRÜ

Recep Bey *Hakkı Tarık Bey* *Celâl Sa[illegible]ey*

Meclis dahilî nizamnamesi tadil edilirken münakaşalar oldu

Tadilâta göre Meclis tahkikatına mahal olup olmadığını tayin için beş kişilik bir encümen teşkil edilecektir

Paraya çevrilmesi icap eden arazi

ANKARA, 13. A. A. — Büyük Millet Meclisi bugün Reis Vekili Refet Beyin riyasetinde toplanmıştır. Tapu sicilli muhafaza teşkilâtına ait kanunun birinci müzakeresi yapılarak kabul edilmiştir.

Paraya çevrilecek arazi

Paraya çevrilmesi icap eden arazi, bağ ve bahçe ve bunlara müteferri emlâkin icra kanununun maddei mahsusası mucibince yapılacak ikinci müzayedelerinde belediyelerden, ziraat ve ticaret odalarından müntahap birer zattan mürekkep komisyon tarafından tayin edilecek kıymetin yüzde yetmişine baliğ olmadığı takdirde satışın geri bırakılmasına dair teklifi kanunî hakkındaki adliye ve iktisat encümenlerinden mürekkep muhtelit komisyon mazbatası okunmuş ve kabul edilmiştir.

Encümen mazbatasında esas itibariyle mevzuubahis mes'elenin üzerinde tevakkuf edilen mahiyetini kabul eylemekte, ancak bu gibi borçlu emlâk ve arazi sahibine yapılacak müsaadeden diğer borçluların mahrum bırakılmasının doğru olamıyacağı gibi bu müsaadelerin umumî bir moratoryom tesiri yapması melhuz olup bunun da memleketin malî ve iktısadî vaziyetleri üzerinde tesir şümulü dolayısiyle ehemmiyeti derpiş ederek evvelemirde

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Beş kişilik encümen cumartesi günü tetkikata başlayacaktır

ANKARA, 13 (Telefonla) — Dahili nizamnamesi teşkilâtı esaslye[illegible] tadilâta nazaran teşkil edilecek encümen azaları Mec[illegible] inşa edilmesi[illegible] ve Adliye encümenleri azalarından gayri zevattan seçilmesi ihtimali kuvvetlidir. Bu suretle bu beş kişilik encümen cumartesi günü tetkikatına başlayacak ve irtişa meselesinde ismi geçen eski vekil ve halen meb'us olan zat hakkında Meclis tahkikatına mahal olup olmadığını tayin ederek keyfiyeti heyeti umumiyeye bir mazbata ile arzedecektir.

Şeker ve Kahve

Yeni lâyiha Meclise sevkedildi

ANKARA, 13 (Telefonla) — Çay, şeker ve kahve idhalâtı hakkında hazırlanan kanun lâyihası Heyeti Vekilede müzakere edilmiş ve Millet Meclisine tevdii takarrür etmiştir. Lâyihanın birinci maddesi: "Çay, şeker ve kahvenin memlekete idhali işinin bir elden idaresini karar altına almaya hükûmet mezundur.." şeklindedir. Lâyihanın esbabı mucibesinde hükûmet bu salâhiyetin sureti istimalini izah eylemekte ve ezcümle demektedir ki: "Şeker, kahve ve çayın yalnız memlekete bir elden idhali işi takas komisyonuna tevdi edilecek ve komisyon idhalât komisyoncusu vaziyetinde kalarak herhangi bir kâr elde etmek ve memleket dahilinde perakende satış yapmak cihetlerine teveccüh etmeksizin idhal eylediği bu maddeleri toptancı tacirlere tevzi edecektir. Bu suretle işbu maddelere taallûk eden karşılıklı ihracat ve idhalât işi ile bu işin bir merkezden idaresi hususlarının esaslı ve muvazaadan âri bir şekilde cereyanı temin edilmiş bulunacaktır.

Sulhçu Kadınlara Çay ziyafeti

Merkezi Cenevre'de bulunan beynelmilel Kadınlar Sulh ve Hürriyet cemiyeti azasından beş Amerikalı kadının şehrimize geldiğini yazmıştık. Amerikalı kadınlar, Terki teslihat konferansına iştirak eden devletlerin sulh hakkındaki noktai nazarlarını öğrenmek üzere seyahat etmekte olduklarından şehrimizde de bazı temaslarda bulunmaktadırlar. Vali Muhittin B. dün kendilerini kabul ederek bir müddet görüşmüş ve akşam saat beşte C. H. F. idare heyeti reisi Cevdet Kerim Bey tarafından şereflerine Halkevinde bir çay ziyafeti verilmiştir.

İdam!.

ANKARA, 13 (Telefon) — Fahrettin Ef. ve refikasının katillerinden biri Karaoğlanda diğeri Samanpazarında sabaha karşı salben idam edileceklerdir.

"İki Kafadar,,

Yazan:
Fazıl Ahmet

Güzide edibimiz Fazıl Ahmet Beyin yakında Milliyet sütunlarında bir makale serisi intişar edecektir. "İki kafadar" umumî serlevhası altında ve günün siyasi, edebî ve içtimaî meselelerinden bahsedecek olan bu yazıları, karilerimizin büyük zevkle okuyacaklarına şüphemiz yoktur. Esasen Fazıl Ahmet Bey, "İki kafadar" serlavhası altında zarif ve nükteli yazılarile karilere kendisini sevdirmiş bulunuyor. "İki kafadar" ı bekleyiniz.

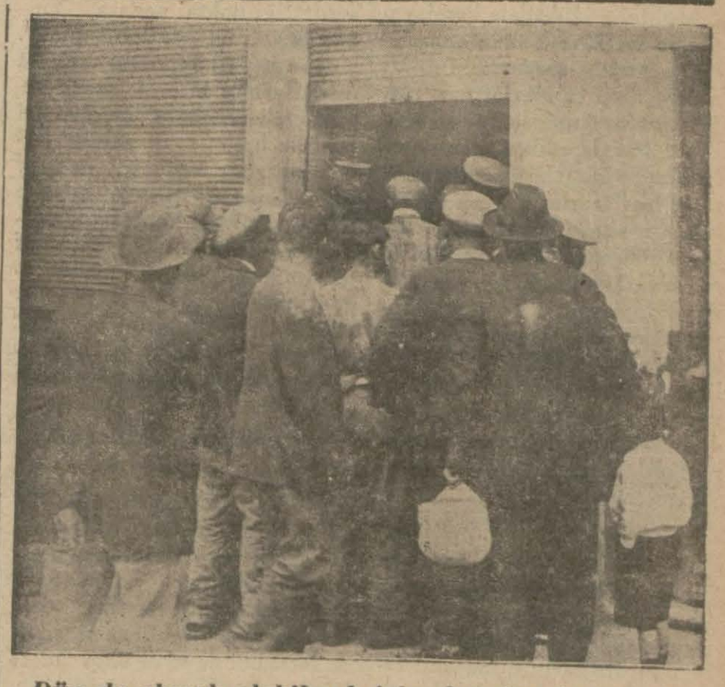

Dün de ekmek alabilmek için fırınlar önünde bu kalabalık vardı..

Ekmek bollaşıyor..

Narh fırıncıların istediği gibi 2 kuruş yükseltildi..

Fırıncılar bugün ihtiyaca kâfi ekmek çıkaracaklardır. Narh ilânı günü, bir gün evvele alındı..

Buhrana sebep ne oldu? - Fırıncılar ne istedi, Belediye ne yaptı? - Narhın yükseltilmesinde âmil olan nedir? - Belediye neler yapabilirdi, niçin yapmadı?

Dört günden beri İstanbul ancak harbi umumî içinde görülen bir manzara irae ediyor. Fırınların önünde müthiş bir izdiham, halk günlük ekmeğini satın alabilmek için mücadele halinde.

Buğday mı yok?: Hayir.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Otomobil yarışlarına kimler giriyor?

Isimleri Bugün Neşrediyoruz

Yarış cuma günü tam saat onda başlayacaktır

17 Haziran cuma gününe 3 gün kaldı. Türkiye Turing otomobil kulübü ile gazetemizin müştereken tertip ettiği bu yarış son beynelmilel esasata müstenittir. Yarışın son derece muntazam cereyan edebilmesi için bütün tertibat alınmıştır. Evvelce de yazdığımız gibi yarışlar tinye köprüsünün Maslak taraflarındaki başından Zincirlikuyu karakoluna 200 metre kala bulunan bükmede bitecektir.

Müsabaka dört kategori üzerinde olacaktır. Ve saat onda başlayacaktır. Şimdiye kadar 15 otomobil yazılmıştır. Bunların 9 tanesi amatörler tarafından sürülen, 5 tanesi de hususî araba şoförleri tarafından kullanılan otomobillerdir. Kadınla

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Yarışa girecek hanımlardan Samiye Burhan Cahit Hm.

Emir Feysal Hz. şerefine Çankayada ziyafet!

Gazi Hz. bir nutuk irad buyurdular ve Emir Hz. cevap verdiler

Büyük Reisimizin Nutku

Emir Feysal Hz.

ANKARA, 13. A. A.— Reisicümhur Hazretleri tarafından Emir Faysal Hazretleri şerefine Çankayadaki Riyaseticumhur sarayında bir akşam ziyafeti verilmiştir. Ziyafette Büyük Millet Meclisi Reisi Kâzım ve Başvekil İsmet Paşalar Hazeratı ile Heyeti Vekile âzaları, Cümhuriyet Halk Fırkası Umumî kâtibi Recep Bey, B. Millet Meclisi Hariciye Encümeni âzaları, Emir Hazretlerinin refakat ve maiyetlerindeki zevat ve Hariciye Vekâleti erkânı ile Emir Faysal Hazretlerinin refakatlerinde İstanbul'a gelmiş bulunan Sovyet hükûmeti teşrifat umum müdürü M. Florenski hazır bulunmuşlardır.

Ziyafet esnasında Reisicümhur Hazretleri âtideki nutku irat buyurmuşlardır.

" Emir Hazretleri,

" Zatı fahimanelerini Ankarada hükûmet merkezimizde selâmlamakla hakiki bir memnuniyet hissediyorum. Bana bu memnuniyet vesilesi veren ziyareti seniyeleri, münasebetlerini samimiyet ve karşılıklı itimat esasları üzerine kurmuş bulunan Türkiye Cümhuriyetiyle Hicaz - Necit ve mülhakatı devleti arasındaki bağları daha ziyade kuvvetlendirecektir. Buna kanaatım vardır Memleketlerinizin terakki yolunda inkişafı için sarfolunmakta bulunan gayret Türkiyede alâka ve takdirle ta-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Vapurcular Ankarada

Lâyiha bugün Fırka grupunda müzakere ediliyor

Bir kaç gün evvel Ankaradan avdet eden Vapurcular Birliği reisi Yelkenci zade Lûtfi Bey dün gelen bir telgraf üzerine tekrar Ankaraya hareket etmiştir. Lûtfi Beyle birlikte daha bazı armatörler Ankaraya gitmişlerdir.

Muzaffer B.

Aldığımız malûmata nazaran, Millî posta vapurları arasında bir şirket teşkili için hükûmetin hazırladığı lâyiha bugün Fırka grupunda müzakere edilecektir.

Esasen Vapurcular Birliği müdürü Muzaffer Bey ve daha bazı vapur kumpanyası sahipleri Ankarada bulunmaktadırlar.

Vapurcular Seyrisefain hariç olmak üzere aralarında yaptıkları şirketin teessüsü için teşebbüsata devam edeceklerdir.

Konya yerli mallar sergisi

KONYA, 13 A.A. — Belediye, Konya yerli malları sergisine iştirak edecek firmaların getireceği mallardan Belediye hissesi ve oktruva resmi almamağa karar vermiştir .

Bombayda isyanlar

BOMBAY, 13. A. A. — Cumartesi ve pazar günlrei birçok isyanlar olmuştur. 24 kişinin yaralandığı ve bunlardan beşinin öldüğü haber veriliyor.

Birinci umumî müfettişlik başmüşaviri Fazlı Bey dün dostlarının hararetli teşyii arasında Ankaraya gitti. Resmimiz istasyonda alınmıştır. Yazısı iç sahifede..

Mübadele işlerindeki ihtilâflı üç mesele

Bîtaraf azaların hakemliği ile bu ihtilâflar halledildi

Muhtelit Mübadele komisyonunda Türk ve Yunan murahhas heyetleri arasında ihtilâfı mucip olup ta bitaraf aza M. Holştat ve Anderson'un hakemliğine havale edilen meseleler hakkında kararlarını verdikleri ni ve bu kararların Türk ve Yunan murahhas heyetlerine tebliğ edildiğini yazmıştık. Bu kararlarda kısmen Türk, kısmen de Yunan noktai nazarları teyit edilmiştir. Kararlardan bir kısmı prensip ihtilâflarının halline, bir kısmı hususî eşhasın vaziyetlerine teallûk etmektedir. Prensip ihtilâflarının halline teallûk eden kararları aşağıya dercediyoruz:

"Domicilie„ meselesi

Atina muahedesine tevfikan Yunanlı olduklarını iddia edecek Ankara itilâfnamesinin 9 uncu maddesi mucibince İstanbul'daki mallarının iadesini talep eden Rum ortodoksların, Atina muahedesi mucibince Yunan tabiiyetini iktisap edip etmedikleri ve bilhassa Atina muahedesinin 4 üncü maddesinde zikredilen "domicilié" kelimesinin hukukî veya filî bir vaziyeti istihdaf edip etmediği meselesi Türk ve Yunan murahhas heyetleri arasında ihtilâfı mucip olmuştu. Yunanlılar "domicilié" kelimesinin hukukî bir vaziyeti istihdaf ettiğini iddia etmişler ve Yunan Belediye sicillerinde mukayyet olan bir kimsenin Yunanlı addedilmesi lâzım geleceğini beyan etmişlerdi. Türk heyeti murahhasası da bu kelimenin filî bir vaziyeti tazammun etmediğini ve Yunanlı olabilmek için Atina muahedesinin mevkii meriyete girdiği tarih olan 11-14 teşrinisani 1913 tarihinin esas olarak kabul edilmesi ve alâkadarların o tarihte filen Yunanistan'da mütemekkin bulunduklarını delail ile ispat etmeleri lâzım geleceğini iddia etmişti. Bitaraf aza hakem sıfatile ittihaz ettikleri karar, Türk noktaı nazarına tevafuk etmektedir.

Tabiiyet ihtilâfı

Muhtelit Mübadele komisyonunun 17 numaralı kararı mucibince bir taraftan Türk ve Yunan hükûmetleri, diğer taraftan bir ecnebi hükûmet arasında bir şahsın tabiiyeti hakkında ihtilâf zuhur ettiği takdirde, bu şahsın mübadele mukavelenamesine tevfikan vaziyeti kararlaştırılmazdan evvel, alâkadar ecnebi hükûmetle Türk ve Yunan hükûmetleri arasında zuhur eden tabiiyet ihtilâfının hallini beklemesini amirdir. Son aktedilen Ankara itilâfnamesinin 32 inci ve bilhassa 9 uncu maddeleri mucibince Türk ve Yunan hükûmetleri arasında zuhur edecek tabiiyet ihtilflarının bitaraf aza tarafından hallı lâzım gelmektedir; fakat Türk heyeti murahhasasının, Türk ve Yunan hükûmetlerinden gayri bir devletle tahaddüs edecek tabiiyet ihtilâfının halline kadar alâkadar şahısların, mer'î muahedelere göre vaziyetlerinin tesbit edilmemesi lâzım geldiği hakkında serdettiği noktai nazara, Yunan heyeti iştirak etmemiştir. Yunan heyeti bilûmum tabiiyet ihtilâflarının bitaraf azaca ve mukavelenin çizdiği çerçive dairesinde halli lâzım geldiği kanaatini izhar etmiştir. Bitaraf aza bu hususta hakem sıfatile ittihaz ettikleri kararda, kendilerinin bilcümle tabiiyet ihtilâflarının, mukaveleye teallûk eden mesailde, hallü faslına salâhiyettar olduklarını beyan etmişlerdir. Bu karar da Yunan noktai nazarının galebe ettiği anlaşılıyor.

Ankara itilâfnamesinin tefsiri

Bitaraf aza tarafından hakem sıfatile ittihaz edilen diğer bir karar da Ankara itilâfnamesinin 9 uncu maddesinin 5 inci fıkrasının tefsirine dair olan karardır. Bu fıkra mucibince İstanbul'da kâin olup iadesi lâzım gelen Yunan emvalinin, bu muahedede sarahaten Yunanlılığı tasrih edilmiyenlere, her iki devlet arasında mevcut ukuda müsteniden taayyün eden tabiiyetleri nazarı dikkate alınmak suretile, iadesi lâzım gelmektedir. Buna istinaden Türk heyeti murahhasası İstanbul'dan firarî olarak gitmiş bulunan bir Rum ortodoks kadınının bilâhare Yunan tebaasından birisile evlenmiş olmasının 9 uncu maddeden istifadesini temine kâfi olmadığı kanaatini ileri sürmüş ve bu hususta mukavelenamenin 8 inci ve 9 uncu maddelerile firarilere ait olan 28 inci ve 12 inci maddelerini delil olarak göstermiştir. Yunanlılar bu fikre iştirak etmediklerinden mesele bitaraf azanın hakemliğine havale edilmiştir. Bitaraf aza Ankara itilâfnamesinin meriyet tarihi olan 23 temmuz 1930 tarihinde ve Türk ve Yunan kanunlarına tevfikan ihraz edilmiş olan Yunan tabiiyetinin, Ankara mukavelenamesinin 9 uncu maddesinden müstefit olmak için, kâfi geldiğine karar vermişlerdir.

Yukarıya dercettiğimiz kararlardan başka bitaraf aza gene prensip ihtilâfını halleden veraset meselesine dair bir karar ittihaz etmiş iseler de bu karar henüz Türk ve Yunan heyeti murahhasalarına tebliğ edilmemiştir.

Efendiler; maziyi tarih kitapların da, halihazırı gazetelerde okur ve öğrenebilirsiniz. Fakat!... fakat!.. ... istikbali görmek ve yaşamak, tatlı hakikatlar arkasından koşmak, radyonun gelecekteki kudret ve alemşumul mevki ve ehemmiyetni öğrenmek isterseniz Akif Saffet Beyin yeni çıkan "Otuz sene sonra Türklerin radyoteknik hayatı" eserini mutlaka okumalısınız.

Karaya oturan geminin yolcuları

VEI HAI VEI, 13 .A. A. — Kesif bir sis neticesinde Chiming adası açıklarında karaya oturmuş olan Vheng King gemisinin 350 çinli yolcusu, 2 İngiliz torpito muhribi tarafından kurtarılmıştır.

HARİCİ HABERLER

Habeşistan Karışıyor mu?

Sabık imperator payıtahta yürüyeceğini bildirdi

Habeşistandaki hâdiseler ehemmiyet kesbetmektedir. Hapishaneden kaçan sabık imperatorLij Yasu'ya karşı gönderilen askerler hükûmet aleyhine dönmekte ve sabık imperatora iltihak etmektedirler. Sabık imperator, 1916 senesinde müslüman olduğu için hal' edilmiş ve hapse atılmıştı. Şimdiye kadar birkaç defa kaçmış ise de yakalanarak tekrar hapse konmuştu. Bu defa yakalanması müşkül olacağı zannedilmektedir. Lij Yasu şimdiki imperatör Haile Selassie'ye haber göndererek yağmurlar durduktan sonra payitaht üzerine yürüyerek kendisile hesaplaşacağını bildirmiştir.

Şimdiki imperator Haile Selassie

İmperator yakalandı

ADİS ABABA, 13. A. A.— 17 senedenberi mahpus bulunduğu hapishaneden birkaç hafta evvel kaçmış olan sabık Habeş imperatoru Lij Yasu bulunmuştur.

Japonya Ve Mançuri

Yeni hükûmet ne zaman resmen tanınacak?

TOKYO, 13. A. A.— Seiyikai ve Minseito fırkaları yeni Mançuri hükmetinin Japonya tarafından bir an evvel tanınması hakkında Diyet meclisine yarın bir takrir vereceklerdir.

Hükûmet bu takrire müsait ve taraftar görünmektedir, fakat resmî mahafil Lytton komisyonunun raporu gelecek Eylûl'den evvel öğrenilmedikçe kat'î bir harekette bulunmak ihtimali olmadığını ihsas etmektedir.

Gümrük işi

ŞANGHAY, 13. A. A.— Japonya'nın Mançuri'de bir Japon gümrük Umum Müfettişliği ihdas edeceğine dair olan ve selâhiyettar bir menbadan çıktığı rivayet edilen haber Şanghay'da büyük bir endişe uyandırmıştır.

Changhai Yuvarlak masa konferansı

LONDRA, 13. A. A. — Daily Telegraphe gazetesi, diplomasi mahafilinin Japonyanın yakın bir tarihte içtimamı iltizam ettiği Changhai Yuvarlak Masa konferansının tehiri için ecnebi sefirlerinin Tokio hükûmeti nezdinde teşebbüslerde bulunmalarından dolayı hayrete düşmüş olduğunu haber vermektedir.

Bu teşebbüs, Çin'in bu konferansta lâyiki veçhile kendisini temsil etmesine Japonyanın mani olmak arzusunda bulunmuş olmasına Amerikanın ise Çin'in bu konferansta diğer devletlerle müsavat dairesinde kendisini temsil etmesi hususunda ısrar eylemiş bulunmasına hamledilmektedir.

Çin'in konferans azası meyanında bulunması takdirinde Mançuri meselesini ortaya atmasından ve bunun üzerine Amerika ile Japonya arasında şiddetli bir ihtilâf zuhur eylemesinden de korkulmaktadır.

Başvekiller Cenevreye hareket ettiler

İngiliz başvekilinin Pariste M. Herriot ile mülâkatı Berlinde endişe uyandırdı..

PARİS, 13. A. A. — M. Herriot, M. Mac Donald, Sir John Simon ve M. Paul Boncour saat 11.18 de Cenevreye hareket etmişlerdir.

M. Herriot, hareket etmezden evvel ayni trene binmiş olan M. Mac Donald ile samimî surette görüşmüştür.

Müteakiben Fransız başvekili, gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur: Size şunu söylemek istiyorum. Arzum, imkân buldukça sık sık ve mümkün old[illegible]a kadar sür'atle Paris'e dönmektir. İki konferansın içtima müddetlerinin ne kadar devam edeceğini ve benim için bu içtimalardan hangisinde hazır bulunmamın zarurî olduğunu henüz bilmiyorum. Fakat Paris'te işlerim var. Binaenleyh vücudüme ihtiyaç hasıl olduğunu anlar[illegible]maz sür'atle ve hattâ tayyare [illegible]elki bu hafta nihayetinden evv[illegible] Paris'e dönecek olursam buna ha[illegible] etmemek icap eder. Bunu s[illegible] şimdiden söylemeği tercih ederim, zira ani bir azimet ve avdet bir takım yanlış tefsirlere yol açabilir.

Tren "Yaşasın Herriot! Yaşasın Mac Donald!" nidaları arasında hareket etti.

M. Von Papen, Lausanne'a gidiyor

PARİS, 13. A. A.— Berlinden bildiriliyor:

Lausanne'a gidecek olan Alman heyeti ile başvekil M. von Papen yarın hareket edecektir. Mümaileyh müzakerat bidayetinde devlet adamları arasında vukubulacak ilk temaslara iştirak edebilmek arzusundadır.

Almanya Lausanne'da nasıl bir hattı hareket ittihaz edecek?

Hükûmet bu hususta gayet muhterizane bir lisan kullanmıştır. Gerçi tamamile münhasıren M. Brüning tarafından [illegible]mis olan yolu takip edece[illegible]nbulda r[illegible]miş ise de her türlü [illegible]debilirler. [illegible]sini ihlâl edecek sur[illegible]t'i vaziyet almaktan müdebbirane bir surette imtina etmiştir.

Almanya'nın dahili siyasetinin alt üst olması büyük Britanyada tevlit etmiş olduğu gibi İngiltere ile Fransanın mukareneti de Berlin'de oldukça heyecan uyandırmıştır. Paris'te Fransızlarla İngilizler arasında cereyan eden müzakereler burada dikkatle takip edilmiş olup Lausanne ve Cenevrede Fransızlarla İngilizleri birbirine düşürmenin kolay olamıyacağı Berlin'de anlaşılmıştır.

İngiliz ve Fransız nazırları arasında ilk temas

PARİS, 13. A. A.— Resmî tebliğin nikbin lisanı ve M. Mac Donald ile M. Heriot'nun İngiliz - Fransız konferansı neticesinde vuku bulan beyanatları her iki nazır arasındaki ilk temasın telit etmiş olduğu müsat intibai tekzip eylememiştir.

Bu bapta Temps gazetesi yazdığı bir makalede, ilk temasın en mükemmel intibai vermiş olduğunu zikret mektedir.

Mezkûr gazete, vücuda getirilen havanın sıkı bir iştiraki mesai için çok müsait bulunduğunu söylediklerden sonra diyor ki:

" Bu hava muhafaza edildiği takdirde önümüzdeki iki konferanstan hiçbir siyasî teşebbüsün veremiyeceği mucizeleri beklememekle beraber Cenevre de Lausanne müzakerelerinin çok kolaylık kesbedeceğini düşünmek haklı olacaktır.

Görüşmeler gelecek aylar zarfında yapılacak olan müzakerelerin müessir bir surette ve kat'i hal çareelrine vasıl olabilmelerini temin edecektir.

Sesli sinema mikrofonu önünde

PARİS, 13 .A. A.— İngiliz heyeti namına hariciye nezaretinde verilmiş olan ziyafet saat 15,15 de hitam bulmuştur.

M. Heriot, M. Mac Donald ve ziyafete iştirak etmiş olan hükûmet erkânı yemekten sonra nezaretin bahçesine çıkmışlardır. Orada birçok fotoğraf muhabirleri kendilerini bekliyordu.

Sesli sinema mikrofonunun önünde beyanatta bulunan M. Mac Donald,Lausanne konferansının meşgul olacağı müşkil meseleleri tavzih maksadile M. Herriot ve Fransız hükûmeti erkânına mülâki olduğundan dolayi duymakta olduğu mahzuziyetten bahseylemiştir. Mümaileyh, böyle bir mülâkattan beklemekte olduğu ümitlerin boşa çıkmamış olduğunu sövlemiştir.

Avusturyaya mali yardım etrafında

PARİS, 13. A. A. — Dün sabahki Fransız - İngiliz mükâlematı, bilhassa Avusturyanın vaziyeti etrafında cereyan etmiştir.

İngiltere bankası esasen evvelce Avusturyaya 100 milyon şilinglik bir kredi vermiş olduğundan İngiltere hükûmeti, Avusturyaya mutlak surette lüzumlu olan malî muaveneti yapmanın şimdi diğer kefil milletlere ait bulunduğu kanaatindedir. Fransa, Tuna memleketlerinin malî ve iktisadî ihyası için yapılacak beynelmilel teşebbüsten ihtiyaçlarının müstaceliyeti hasebile evvelâ Avusturyanın istifade etmesine karar verilmesi şartile böyle bir yardımda bulunmağa âmadedir.

Cihanın iktisadî ihyasının esasını teşkil eden itimadın yeniden teessüsü kaygusile mütehassis bulunan M.Mac Donald'ın Lausanneda temsil edilecek olan devletlerden sulhu muhafazaya müteahhit bulunduklarına dair bir beyanname imza etmeleri için gayret sarfettiği teeyyüt etmektedir.

Hakikaten tayyareci Bertram mı?

PERTH, 13. A. A.— Yerliler, ormanda Vydham'ın 100 mil kadar şimali garbîsinde cenube doğru gitmekte olan iki beyaz insanın izine tesadüf etmiş olduklarını söylemiştir.

Bu izin tayyareci Hans Bertram ile arkadaşı Chausmann'ın izi olması zannediliyor. Bunlardan 14 mayıstanberi malmat alınamamış idi.

Yerliler, misyonerlerden rahip Cuberc'e bir mühür ile bir mendil vermişlerdir. Mendilde H. B. markası vardır. Yine yerlilerin rahibe vermiş oldukları sigara tabakası üzerinde hakkedilmiş bir takım almanca kelimeler vardır.

Bu misyoner, almanca bilmediğinden bu yazıların ne demek olduğunu söyliyemiyeceğini beyan etmiştir.

Mümaileyh, kendisine verilmiş olan diğer eşya ile beraber bu sigara kutusunu da Vyndham'e göndermiş ve ayni zamanda yerliler tarafından verilen malûmatı muhtevi bir de mektup irsal eylemiştir.

Millî müdafaa nazırı, garbi Avusturalya hava kumpanyasının rahip Cuberc tarafından verilen malûmata istinaden taharriyat icra etmesi için mezuniyet vermiştir.

SON DAKİKA

Faysal Hz. İş bankasını ziyaret etti..

Emir Hz. „Böyle bir esere görmeden inanılamaz" buyurmuştu

ANKARA, 13 (Telefonla) — Emir Faysal Hazretleri Bankasını ve Ziraat Bankasını ziyaret etmiştir. Muhterem Vekil İş Bankasının her dairesini gezmiş, Bankanın faaliyet vesaisi hakkında kendilerine verilen izahatı alâka ile dinlemiş, Bankanın cümhuriyetin muvaffak eserlerinden biri olduğunu söylerenince takdirlerini ifade ile: "Böyle bir esere görmeden inanılamaz" buyurmuştur.

Meclis reisinin ziyafeti

ANKARA, 13 (Telefonla) — Meclis reisi Kâzım Paşa Hazretleri şerefine bu gece Halkevinde bir ziyafet vermiştir. Akşam Emir Hazretleri tarafından Gazi Hazretleri ve hükûmet erkânı şerefine Halkevinde bir ziyafet verilecektir.

Sovyet teşrifat müdürü Ankara'da

ANKARA, 13 (A.A.) — Emir Faysal Hazretlerinin refahlerinde İstanbula gelmiş olan Sovyet hükûmeti teşrifat müdür umumîsi M. Florenski vaki davet üzerine Başvekil Paşa Hazretlerinin misafiri olarak Ankaraya gelmiştir.

Temyiz teşkilâtının tevsii

ANKARA, 13 (Telefonla) — Temyiz teşkilâtının tevsii, devlet memurlarının maaşatının tevhit ve teadülü hakkındaki kanunlara zeylen hazırlanan lâyiha Millet Meclisine takdim edilmiştir. Bu lâyihaya göre yeni icra ve iflâs kanununa tevfikan temyiz edilecek mevaddın tetkikatı için temyiz mahkemesinde bir ve iflâs dairesi ünvanile yeni bir daire teşkil edilecek ve bu kanununun ikinci maddesine merbut cetvelin Adliye vekâleti mahsus kadrosunun ikicin derecede bir ikinci reislik, beşinci derecede üç azalık, onuncu derecede bir başmümeyyizlik, onbirinci derecede iki mümeyyizlik, on ikinci derecede üç kâtiplik, on dördüncü derecede üç kâtiplik ve on yedinci derecede keza yedi kâtiplik ilâve olunacaktır.

Vakıflar hakkında kanun

ANKARA, 13 (Telefonla) — 4 Teşrinievvel 926 tarihinden evvel mevcut olan vakıflar hakkında bir kanun lâyihası hazırlanarak Millet Meclisine tevdi edilmiştir.

Hususî hastaneler için kanun

ANKARA, 13 (Telefonla) — Hususî hastahaneler hakkında bu hastahanelerin açılma ve idare şartlarını ihtiva eden bir kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Uludağa bir metre kar yağdı

BURSA, 13 (Milliyet) — Uludağa bir metre kadar kar yağmıştır. Yaylaya çıkarılan hayvanlardan yüzlerce koyun ve 7 öküz, soğuklardan telef olmuştur.

Bulgaristanda Türklere mezalim yapanlar tecziye edilecek

SOFYA, 13 (A.A.) — "Balkan muhabiri mahsusumuz bildiriyor: Bulgaristanın Kesareve isimli Türk köyünde Türklere mezalim yapıldığı ve Türk camisile mektebinin yakıldığı hakkındaki neşriyat üzerine Bulgar dahiliye nazırı gazetecilere beyanatta bulunarak hâdisenin izam edildiğini, maahaza tahkikat icra ettirerek mes'ullerin ve mücrimlerin tecziye edileceğini söylemiştir.

Sovyet - Japon cemiyetinin içtimaı

MOSKOVA, 13 (A.A.) — Tokyodan bildiriliyor: Sovyet-Japon cemiyetinin senelik heyeti umumiye içtimaı münasebetile Tokyoda bu cemiyetin reisi bulunan Japon erkânı harbiye reisi Prens Kanın nezdinde bir resmi kabul yapılmıştır. Prens Kanin ile Japon Başvekili ve Sovyet büyük elçisi, irad ettiği nutuklarda Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri ittihadı ile Japonya arasındaki dostane münasebatın takviye ve inkişafında bu cemiyetin ifa ettiği rol[illegible] işaret etmişlerdir.

İktısadî ve Malî Hafta

Fransada yeni teşekkül eden Herriot kabinesi geçen hafta zarfında Parlıman'da beyannamesini okudu ve büyük bir ekseriyetle itimat kazandı. Mevkiini tarsin etmek isteyen her yeni hükûmet gibi M. Herriot da içtimaî ve iktısadî sahada bir çok vaitlerde bulunduktan sonra sözü dünya buhranına nakletmiş, fakat bu noktada sadra şifa verecek hiç bir şey söylememiş, bilâkis vaziyeti pek karanlık renklerle tasvir etmiştir. M. Herriot diyor ki "Dünya teşevvüş ve şaşkınlık içindedir. Bir çok milletler ıztırap çekiyor; fakat kendi felâketlerine biz bigâne değiliz. Azim ve irade sahibi insanlar, birleserek, hiç olmazsa beşeriyetin mânevî ıztırabını durdurabilirler ve korku ve itimatsızlığı tahfif etmek suretile iktısadî buhranı da tadil edebilirler." Tamirat ve borçlar meselesine gelince, verilen imzanın haysiyet ve şerefile himaye edilmekte olan muahedelerin temin ettiği hukukun inkâr edilmesine meydan vermemekle beraber, dünyada daha büyük bir istikrar ve milletler beyninde hakikî barışmaları temin etmek gayesile, mukavelelerin yerine geçebilecek her hangi bir projeyi tetkik, veya bu yoldaki teşebbüslere bizzat girişmeğe hazır olduğunu beyan etmiştir.

Young plânının değiştirilmesine artık ciddî bir mâni kalmamış demektir; yeter ki Fransanın Almanyaya karşı gösterecği semahati, bizzat Amerika Cemahiri Müttahide hükûmeti de kendi borçlarına karşı göstersin

Fakat acaba şu sırada Amerika böyle bir fedakârlık gösterecek vaziyette midir?Amerikanın hali hazırda vaziyeti şu suretle hülâsa edilebilir: On milyon işsiz (*), eski muhariplerin müddeiyatı, bir buçuk milyon dolar bütçe açığı, doların altın parite'den ayrılması tehlikesi. Bilhassa bu nokta üzerinde son günlerde İngiliz malî gazeteleri pek musirrane tevakkuf ediyor, doların akıbetini meşkûk gördüklerini açıkça söyliyorlar.

Daves plânının âmilî olan Mr. Daves, Amerikada Reconstruction Finance Corporation reisliğinden istifa etmiştir.

İngilterede, sterling'in sukutundan sonra, iktısadiyatın inkişaf edeceği hakkında bir aralık beslenmiş olan ümitlere rağmen, işsizlerin adedi gittikçe çoğalmaktadır. Geçen mayıs ayı nihayetinde iki buçuk milyon işsiz vardı. Bu mikdar bir ay evvelkine nazaran 90 bin, bir sene evvelki ayni aya nisbeten de 110 bin fazladır.

Buna mukabil Almanyada nisbî bir salâh vardır. Mayıs nihayetinde işsizlerin adedi 5.580.000 dir ki, on beş gün evvelki vaziyete nazaran doksan bin noksan demektir.

* * *

Romanyanın iktısadî ve malî vaziyeti son bir kaç hafta zarfında vahimleşmiştir. Orada da bütçeyi sülüs nisbetinde tenkis etmek mevzuu bahistir. Mr. Charles Rist'in, diplomasi tariki ile ve Fransa hükûmeti vasıtasile Romanyaya tebliğ olunan raporu büyük bir tesir husule getirmiştir. Münderecatı mahrem tutulmakla beraber, teressüh eden bazı haberlere gö[illegible] bu rapor, Romanya hazine idaresi hakkında pek müsait bir lisan kullanmamıştır. Mr. Rist, Romanyaya, istikraz için değil, fakat maliyesini düzeltmek için Cemiyeti Akvamdan, mütehassıs talebini, tavsiye etmiş imiş.

Esham ve Tahvilât

İstanbul Menkul Kıymetler ve Kambiyo borsasında geçen hafta kaydettiğimiz nisbî faaliyet bu hafta devam etmedi. Zaten piyasamıza hâs olan, uyuşukluktur. Bu uyuşukluk âdeta "endémique" bir hal almıştır. Hariç piyasaların tesiri ve ya dahilî bir sebep olmadıkça piyasa kımıldamaz.

Geçen pazartesi akşamı Uniye 44¼ da kalmıştı. Dün akşam temayül aşağıya doğru olmak üzere 42 de kapandı.

Hükûmetçe açılan bazı münakasa ve müzayedelerde pey ve teminat makamında kullanılmak üzere İstikrazı Dahilî tahvilâtına hafta zarfında bazı talipler zuhur etti. Malûm olduğu üzere İstikrazı Dahilî tahvileri başabaş fiatına kabul olunmaktadır. Bu sebeple geçen hafta 93½ a kadar düşen tahviller dün 94¾ ye yükseldiler.

Anadolu esham ve tahvilâtı üzerine mühim muameleler vukubulmadı. Bunlar geçen hafta ki fiyatlarını muhafaza etmektedirler; yani, aksiyonlar 16, obligasyonlar 27, mümessil senetler de 22 lira.

İş Bankaları üzerine muamele cereyan etmedi. Nominal fiyatı 9,20 liradır.

Arslan Çimentolar 7,95 ten 8,30 a kadar bir hamle gösterdiler.

İttihat Deyirmencilik 19,25, Şark Deyirmencilik 2,10 liradan azıcık gerilemişlerdir.

Tramvay 45, Bomonti 22, Reji hisseleri 4,10 lira etmektedir.

Kota harici Mısır kredi fonsiyelerinin fiyatı berveçhi âtidir:

1886 tertibi	169	lira
1903 »	92	»
1911 »	90	»

Altın, geçen hafta fiyatını muhafaza etmektedir: 932 kuruş.

K. H.

---

[*] Asgarî üçer kişi aile efradı ile beraber, otuz milyon, yani Cemahiri müttehide nüfusunun dörte biri demektir.

Ev sahipleri beyanname verecekler mi?

Ekonomi

Bulgaristanla ticarî va ziyetimiz görüşülüyor

Komite dün Oda'da toplandı

Memleketimizle Bulgaristan arasında iktısadî münasebatın inkişafı için teşekkül eden komite dün Ticaret odasında Nemli zade Mitat Beyin riyaseti altında toplanmıştır. Komisyon Bulgaristanla Türkiyenin mütekabilen ihracat yapabileceği maddeler üzerinde meşgul olmaktadır.

Ticaret odaları kongresi

Mıntaka ticaret odaları kongresi bu ayın 25 inde aktedilecektir.

Istanbul Ticaret müdürlüğü mıntakası dahilindeki odalar senelik raporlarını göndermişlerdir.

Bulgaristanda ithalât dövizi

Odaya gelen malûmata nazaran Bulgar millî bankası ticaret ve sanayi erbabına gönderdiği bir tamimde bu sene geçen seneki idhalâtın ancak yüzde ellisi nisbetinde idhalât yapılabileceğini, bundan fazlası için döviz verilmiyeceğini bildirmiştir.

İspanyada pamuk zeriyatı

Ticaret odasına gelen malûmata nazaran İspanya hükûmeti pamuk zeriyatını arttırmak için beş senelik bir program yapmıştır.

Mağazaların 19 da kapanması isteniyor

Şehrimiz manifatura, tuhafiye mağazaları müstahdemin cemiyeti ticaret odasına bir müracaatta bulunmuştur. Bu müracaatta şehrimizdeki manifatura mağazalarının müttefikan akşam saat 19 da kapanmasının temini istenilmektedir.

Oda bu hususta tetkikat yapmaktadır.

İngiltereye ithalât resmi

Ticaret odasına gelen malûmata nazaran, İngiltereye ithal edilen emtia gümrük resimlerinin afi satışların kıymeti üzerinden alınması kararlaştırılmıştır.

Mısırda yüzde 1 munzam resim

Ticaret odasına gelen malûmata nazaran, Mısır hükûmeti ithalâtta kıymet üzerinden yüzde 1 munzam resim almağa karar vermiştir.

Romanya Bulgarlardan tütün alıyor

Bulgar gazetelerine göre, Romen rejisi Bulgaristandan külliyetli miktarda tütün alacaktır.

BORSA

13 Haziran 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
Ist. dahili	94,75		
Sark. d. yolları	3,10	Elektrik	5,—
D. Muvahhide	41,—	Tramvay	4,95
Gümrükler	6,—	Tünel	5,—
Saydi mahi	4,25	Rıhtım	15,60
Bagdat	5,25	Anadolu I	27,—
T. askeriye	5,25	„ III	25,75
İzmir Belediye istikrazı	94	„Mümessil	22,—

Esham			
İş Bankası	9,20	Terkos	26,—
Anadolu	16,—	Çimento As.	8,30
Reji	4,10	Ünyon dey.	19,—
Şir. hayriye	14,50	Şark dey.	2,15
Tramvay	46,—	Balya	1,70
Umumî sigorta	10,60	Şark m. ecza	2,40
Bomonti	22,—	Telefon	14,75

Çek fiatları			
Paris	12,03	Prag	16,08,25
Londra	275,5	Viyana	47,75
Nüyork	47,45	Madrit	57,75
Milano	92,85	Berlin	2,—
Brüksel	3,40,141/2	Varşova	3,242,5
Atina	70,97	Peşte	4,
Cinevre	2,42,75	Bükreş	80,
Sofya	67,10	Belgrat	27,59 3/4
Amisterdam	1,1752	Moskova	1087,50

Nukut (satış)	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	171,—	1 şilin, Av.	20,—
1 isterlin	780,—	1 pezeta	16,—
1 dolar	212,0	1 mark	50,—
20 liret	219,—	1 zolti	24,—
20 f. Belçika	112,—	1 pengo	30,—
20 drahmi	42,—	20 ley	24,—
20 i. İsviçre	822,—	20 dinar	74,—
		1 Çernoveç	—
20 leva	25,—	1 Altın	9,32—
20 florin	85,—	1 Mecidiye	45,—
20 kur Çek.)	125,—	1 Banknot	2,51—

Ticaret odasının yaptığı tetkikata göre, bu sene alınacak tütün miktarı 200 milyon leva kıymetinde olacaktır.

Selânik panayırı

Beynelmilel Selânik panayırı 11 Eylûlde açılacak ve 25 Eylûlde kapanacaktır.

Yunan Seyrisefain idaresi panayıra iştirak edeceklere tenzilât yapacaktır.

İsveçte yumurta ithalâtına zam

Odaya gelen malûmata nazaran İsveç hükûmeti yumurtadan almakta olduğu resmi yüz kilode 20 Krona çıkarmıştır.

Bulgaristandan çilek ihracatı

Bulgaristandan çilek ihracatını temin için Filibe civarında bir tayyare istasyonu tesis edilmiştir.

Ticaret odasının yaptığı tetkikata göre, Bulgaristan bilhassa Budapeşte, Berlin, Paris ve Romaya ihracat yapacaktır.

İngilterenin mayıs ithalât ve ihracatı

LONDRA, 13. A. A.— Ticaret nezaretinin tebliğine nazaran Mayıs ayı zarfındaki ithal nisan ayına nazaran 2.248.157 İngiliz liralık bir fazlalıkla 55.735.344 Sterling'e baliğ olmuş ve bu ay zarfındaki ihracat ta geçen aya nisbetle 4.584.929 ingiliz liralık bir noksanlıkla yalnız 30.196.984 Sterling'e yükselebilmiştir.

Radyoda ticarî haberler

Ticaret odası umumu alâkadar eden havadisleri neşredilmek üzere Radyoya vermektedir.

Cihan buğday vaziyeti

Buğday meselesi son günlerde ehemmiyet kesbetmiştir. Avrupa ve Amerika memleketlerinde buğday vaziyeti ve alâkadar hükûmetler tarafından alınan tedbirler hakkında ihracat ofisinden aldığımız şayanı dikkat malûmatı naklediyoruz:

Avrupa ve Amerikada her memleket buğday meselesinde yakından alâkadar olmuş ve hükûmetler buğday vaziyetini tanzim hususunda muhtelif tedbirlere müracaat etmişlerdir. Buğday meselesi adeta beynelmilel bir şekil almıştır. 26 mart 931 tarihinde Romada beynelmilel ihzari bir buğday konferansı içtimaa davet edilmiştir. Konferans buğday vaziyetini tetkik etmiş fakat müzakerat kati bir neticeye vasıl olamamıştır.

Rusyada hükûmet buğday istihsalât ve ticaretini temamen kontrol etmektedir.

Italyada hükûmet buğday meselesine büyük bir ehemmiyet atfetmiş ve buğday harbi ilân edilmiştir. Buğday vaziyetini ve ticaretini islâh için bir çok tedbirler alınmış ve Italyada milli bir mahiyet iktisap eden buğday ziraat ve istihsalâtı hakkında propagandalar yapılmış ve halkı tenvir için konferanslar tertip edilmiştir.

Bir çok memleketlerde buğday ihracat ticareti inhisar altına alınmıştır. İnhisar usulünü tatbik eden başlıca memleketler Bulgaristan, Yugoslavya, Estonya, Letonya, İsveç ve Norveçtir. Bulgaristanda hükûmetçe teşkil edilen bir komisyon buğdayi doğrudan doğruya müstahsilden satın almakta ve ihraç etmektedir. Bu usulün Bulgaristanda müsbet faideleri görülmüştür.

Isviçrede bu memlekete mahsus bir rejim ihdas edilmiştir. Burada buğday için tam manasile bir inhisar mevcut değildir. Devlet muayyen bir fiatla müstahsilden buğdayı mubayaa etmekte ve fakat ithalâtı serbest bırakmaktadır.

Almanyada buğdayi himaye için tedbirler alınmıştır. Hali hazırda himayeyi temine matuf iki tedbirden biri gümrük resminin tezyidi ve diğeri de un imalinde bir kısım yerli buğday istimalinin mecburiyetidir.

Lehistan, Romanya ve Macaristanda inhisar olmamakla beraber buğday ticareti ofisler vasıtasile tanzim edilmektedir.

Avrupa haricindeki memleketlere gelince buralarda hükûmetler buğday vaziyetini tanzim hususunda daha büyük müşkülâtla karşılaşmışlardır. Bu memleketlerde hükûmetler mevcut stokların sarfını ve zeriyatın tahdidini istihdaf eden tedbirler aldıktan ve bu tedbirlerin maksadı temin etmediğini gördükten sonra müstahsilleri himaye siyasetini takibe başlamışlardır. Bu cümleden olarak Kanada 3 nisan 931 den 3 nisan 932 ye kadar müstahsillere tevzi etmiştir.

Avusturalyada da buğday müstahsillerine prim olarak mühim para tevzi edilmiştir. Amerikada buğday vaziyetile iştigal eden Frombor müteeddit bulunmaktadır.

Fransada buğday meselesinde iki mühim tedbir alınmıştır. Biri gümrük resminin tezyidi ve diğeri un imalinde bir kısım yerli buğday istimalinin mecburiyetidir. Fransa karıştırılacak ecnebi buğday miktarını memleketin ihtiyacına göre değiştirmektedir.

Teberru Listesi

Fenerbahçe klübünün müessif ziyaı üzerine gazetemiz tarafından bir yardım maksadile açılan teberru listesi devam ediyor. Dün de yardım eden zevatın isimlerini aşağıya derc ediyoruz:

Teberru Listesi

	Kuruş
İsmini bildirmeyen bir avukat	100
Kemal ef.	100
Amerikan lokantası	200
Niko efendi	100
Galatasaraylı Vedat Bey	100
Galatasaraylı Dr Münif B.	200
Muteahhit Sudi Bey	200
Mösyö Artaki	500
Hoffer ilânat acentesi	1500
Resmi ilânlar Türk limited şirketi	1500
	4500
Dünkü yekûn:	20550
	25050

Vilâyette

Bina vergi Zamları

İstiyenler beyanname verebilirler

Yeni bina iratları vezisi zammı kanununu tatbik için maliye şubeleri tertibat almaktadır. Maliye memurları bina sahiplerinin mesken ittihaz ettikleri binalar ile akar ittihaz eyledikleri binaları tesbit etmektedirler.

Bundan başka emlâk sahiplerinin emlâkinin evsafını muhtevi verecekleri beyannameler de kabul edilmektedir. Şubeler bu beyannameler muhteviyatının hakikata mutabık olup olmadığını mahallinden tahkik etmektedirler.

Defterdarlık ta verginin usul ve tatbikatı ve beyannamelerin ne zamana kadar kabul edileceği hakkında Maliye Vekâletinden talimatname istemiştir.

Eytam maaşları

Maaş tevziatına devam edilmektedir. Defterdar Mustafa Bey dün maaş tevzi şubelerini teftiş etmiştir.

İsveç ve Bulgar sefirleri gittiler

İsveç ve Bulgar sefirleri dün kü trenle Ankara'ya gitmişlerdir.

Hüsnü Bey Ankaraya gitti

İnhisarlar umum müdürlüğüne tayin edilen Tütün İnhisarı umum müdür vekili Hüsnü B. Vekâletle temas etmek üzere dün akşam Ankara'ya hareket etmiştir.

Küçük Haberler

* Bir buçuk seneden beri vilâyet sıhhiye müdür muavinliğini ifa eden Dr. Hüsamettin B. istifa etmiş ve Hereke fabrikası tababetine tayin edilmiştir.

* Teşkiline karar verilen Sıhhat mürakaba heyeti riyasetine Sıhhî müze müdürü Kudsi Beyin tayin edileceği söylenmektedir.

Traktörler Gönderiliyor

Mütehassıslar bu akşam Ankaraya gidecekler

Rusya tarafından hükûmetimize hediye edilip Leningrat vapuru ile limanımıza gelmiş olan traktör, tank, otomobil ve kamyonlar kâmilen vapurdan çıkarılmıştır. Traktörler Ankara'ya gönderileceğinden Haydarpaşa'da vagonlara tahmiline başlanmıştır. Bunların kurulmasına nezaret etmek ve istimal tarzını göstermek üzere Rusya'dan şehrimize gelmiş olan dört mütehassıs ta bu akşam ki trenle Ankara'ya gideceklerdir. Tanklar ve diğer eşya şimdilik şehrimizde kalacaktır.

Belediyede

Elektrik Kontakları

Yangın çıkarsa derhal mahallinde tetkik edilecek..

Yangın vukuunda ateşin elektrik kontağından çıkıp çıkmadığını derhal tesbit için yangını müteakip mahalli ehli vukuf tarafından derhal keşif yaptırılması Belediyece kaymakamlıklara tamim edilmiştir. Heyeti fenniye keşfini yangından bir kaç gün sonra yapabildiği için yangının hakikî sebebi lâyikile anlaşılamamaktadır.

Böyle giderse kanalizasyon işlemiyecek

Kanalizasyonun bir kısmı ikmal edilmiştir. İkmal edilen yerler Beyazıt, Divanyolu, Sirkeci ve civarıdır. Fakat buradaki şebeke işlememekted[illegible] ü ana lâğıma evleri, müesseseleri rapteden kulaklıklar henüz inşa edilmemiştir. Belediye bu civar evlere defalarca tebligat yaptığı halde kulaklıkları inşa ettiren pek az kimse vardır. Şimdiye kadar ancak 12 ev ana lâğıma raptedilmiştir. Bu kulaklıkların inşa masrafi evlere ait olduğundan, herkes çabuk çabuk bu işe yanaşmamaktadır. Bu raptiyelerin inşa masrafı 100 - 150 lira arasındadır. Raptiyeler tamamen inşa edilmedikçe kanalizasyonun işlemesine imkân yoktur. Belediye alâkadarlara yeniden tebligat yapmıştır.

İnzibat komisyonu dün toplandı

Belediye memurin inzibat komisyonu dün reis muavini Hâmit Beyin riyasetinde içtima ederek bazı kararlar vermiştir.

Polîste

Yankesici

Galatada Papa Eftim kilisesinde mukim Kosti Karaköyden geçerken sabıkalı yankesicilerden Deli Nuri yankesicilikle parasını aşırmak isterken yakayı ele vermiştir.

Yangınlar

Evvelki gece saat 24 te Sultanhamamında Serkis ef. nin 62 numaralı manifatura mağazasından yangın çıkmış ve ateş nağaza kısmen yandıktan sonra söndürülmüştür.

* Dün sabah saat 7,30 ta Pangaltıda Halâskar Gazi caddesinde Koçonun müstecir bulunduğu 10 bin lira sigortalı dükkândan yangın çıkmış ve tahkikat neticesinde ateşin elektrik tellerinin kontakt yapmasından ileri geldiği anlaşılmıştır.

Bir dolandırıcılık iddiası

Beyoğlunda Kalyoncukuluda oturan Nadir ef. in Antoine isminde birisine iş bulacağını vâdederek, 34 buçuk lirasını dolandırdığı iddia edildiği için tahkikata başlanmıştır.

Apartıman önünde kavga

Ismail, dostu Marika ve Irini isminde üç kişi Beyoğlunda Bayram sokağında Feridun Pş. apartmanında Hırsolanın kapısı önünde kavga ediyorlarmış. Kapıyı açık görünce içeriye girmişler, bir cam kırmışlar ve karyolası parçalamışlardır. Kadınlardan biri Hırsolanın da parmağını ısırmıştır. Hepsi yakalanmıştır.

Mahkemelerde

Bir kaçakçı Mahkûm

Cemal 6 ay hapse mahkûm edildi

Tütün ve cigara kâğıdı kaçakçılığı yapmakla maznun Kasımpaşalı Cemal isminde biri dün Adliye ihtisas mahkemesi huzurunda sorguya çekilmiştir. Sabıkalı kaçakçılardan olduğu anlaşılan Cemalin evinde, sekiz on yaşlarındaki çocuğu vasıtasile kaçak tütün ve kâğıt sattığı iddia olunuyordu. Dinlenen şahitler zabıt varakası münderecatını teyit ederek maznunun evinde yapılan araştırmada kaçak tütün ve sigara kâğıdı zuhur ettiğini katiyetle söylediler. Maznun isticvabında:

— Efendim. Ailem, kayınpederimle birlik olup bana düşmanlık için bu işi yaptılar! iddiasında bulundu.

İddia makamı cürmü sabit görerek ceza ehliyetini haiz olmayan çocuğunu kaçak mal sattırmak suretile kaçakçılığa teşvik ettiği için cezasının teşdidini ve kendisinin hemen tevkifine karar verilmesini istedi. Mahkeme icabını düşünerek Cemali 6 ay hapse ve kaçak tütünler için (10) cigara kâğıtları için (7) lira 48 kuruş para cezasına mahkûm etti. Cemal, derhal tevkif edilerek tevkifaneye gönderildi.

Esrar içen adam

Esrar içerken cürmü meşhut halinde yakalanan İsmail Hakkı isminde birinin dün Ağırcezada duruşması yapıldı.

İsmail Hakkı, cürmünü itiraf etti ve sıhhate muzir olduğunu iyice anladığı bu berbat şeyi bir daha kullanmayacağına dair teminat verdi. Bu safiyane itiraf üzerine mahkeme heyeti, esrar kullandığını sabit görerek hükmettiği iki ay hapis ve beş lira para cezasını sabıkası olmadığından teciline karar verdi.

Fazlı Bey Dün gitti

Teşyi merasimi çok samimî oldu

İstanbul Vali muavinliğinden Birinci umumî müfettişlik baş müşavirliğine tayin edilen Fazlı Bey dün Ankara'ya gitmiştir. Fazlı Bey orada birkaç gün kaldıktan sonra Diyarbekire hareket edecektir.

Fazlı Beyi Haydarpaşa garında birçok zevat çok samimî surette teşyi etmiştir.

Bu meyanda Vali Muhiddin, Vali muavini Alı Rıza, Müddei umumî Kenan, Mülkiye başmüfettişi Hacı Hüsnü, Polis müdürü Fehmi, Belediye muavini Hâmit, Vilâyet ve Belediye mektupcuları Osman, Halûk, Sıhhiye müdürü Ali Rıza Kolordu erkânı harbiye reisi Asım, Maarif ve Baytar müdürleri Haydar, Rasim, Beyler, bütün Mülkiye müfettişleri kazalar kaymakamları, Vilâyet, Belediye erkân ve müdürleri, jandarma kumandanı Hüsnü Beyler bulunuyorlardı.

Bundan maada gazeteciler vardı. Papa Efim efendi de gelmişti. Trenin hareketine kadar Fazlı Beyle hasbühaller edildi. Fazlı Bey ve teşyie gelen zevat çok samimî ve müteheyyiç idiler.

Kendisini halka çok sevdirmiş olan Fazlı Bey hareketinden evvel gazetecilere üç buçuk sene Vali muavinliğini ifa ettiği İstanbullulara muhabbetinden bahsetmiştir.

Trenin hareketinden evvel Fazlı Bey Muhiddin Bey ve diğer zevat ile öpüşerek vedalaşmışlardır.

Mülkiyeliler namına Mülkiyeliler cemiyeti bir buket takdim etmiştir.

Saat on sekizde tren hareket etmiş ve sallanan şapkalar ve muvaffakiyet temenni eden sesler arasında Fazlı Bey aramızdan ayrılmıştır.

Bu kıymetli idarecimize selâmetler temenni eder ve yeni vazifesinde muvaffakiyetler dileriz.

Ayaspaşa Mezarlığı

Komisyon dün mahallinde tetkikat yaptı

Mezarlıkların belediyeye devrinden sonra, ortaya çıkan Ayaspaşa mezarlığı meselesi Başvekâlete de arzedilmiş ve Başvekâlet bu işin esaslı surette tetkikini emretmişti.

Aldığımız malûmata göre, işin iç yüzünü tetkik için müllkiye baş müfettişi Hacı Hüsnü Beyin riyasetinde bir komisyon teşkil edilmiştir. Komisyonda aza olarak müderris Ahmet Refik Bey ile tapu ve adliye ve diğer alâkadar dairelerden birer zat bulunmaktadır.

Komisyon azası evvelki gün Ayaspaşaya giderek mahallinde tetkikatta bulunmuştur.

Komisyon tetkikat neticesinde tanzim edeceği raporu Başvekâlete takdim edecektir.

Muammer Raşit B.e ameliyat yapıldı

Darülfünun emini Muammer Raşit Beye bacağından bir ameliyat yapılmıştır. Muammer Beyin sıhhatı iyidir.

İlk tedrisat müdürü şehrimizde

Maarif vekâleti ilk tedrisat umum müdürü Ragıp Nurettin B. Ankaradan şehrimize gelmiştir. Mumaileyh burada teftişlerde bulunacaktır.

Ragıp Nurettin Beyle beraber Maarif vekâleti kalemi mahsus müdürü Nihat B. de şehrimize gelmiştir.

Büyük ikramiyeyi kazananlar

Son çekilen tayyare piyangosunun büyük ikramiyesi 50 bin lirayı İngiliz sefareti şoförü Antoin Ef. ile Kantarcılarda Melek H. kazanmışlardır.

15000 liralık ikramiye de gümrük acentası Aleksandiridis ef. ye isabet etmiştir.

Memlekette

Bir çobanı Astılar!

Asmazdan evvel de iyice dövmüşler

Akhisardan bildiriliyor: Kazamızın Karasonya köyünde Mehmet isminde 15 yaşlarında bir çoban ağaca asılmak suretile feci bir şekilde öldürülmüştür. Hâdiseden müddeiumumilik haberdar edilmiş ve derhal hâdise mahallinde tahkikata başlanmıştır.

Tahkikatın iptidai safhası çoban Mehmedin evvelâ dövüldüğünü, ondan sonra da tasallut edildiğini ve hâdisenin şayi olmaması için de bu feci şekilde öldürüldüğünü göstermektedir. Şükrü namında birinin hâdiseden birkaç saat evvel çoban Mehmedi fena halde dövdüğü zannedilmektedir. Katillerin kim olduğu henüz anlaşılamamıştır.

Bir çocuk ağzında yılan öldü

Bandırmadan bildiriliyor: Geçen gün şehrimizde tünel civarında çamaşır yıkamakta olan Fatma hanımın 5 yaşlarındaki küçük çocuğu uyumakta olduğu bir sırada ağzını açık bıraktığından yılan girmiştir.

Yılanın dört parmak kadar bir kısmı hariçte kalmıştır. Fatma hanım bu müthiş manzarayı görünce derhal çocuğunu kapmış ve doktora gitmiştir. Fakat yapılan ameliyat neticesinde çocuk vefat etmiştir.

Adanada yağmur

ADANA, 12 — Adana ve havalisine bereketli yağmurlar yağdı. Adana ovasının her tarafı yağmurdan istifade etti. Yağmur Mersinden Adanaya kadar olan mıntakaya mebzul miktarda yağmıştır. Hattâ Mersinle Tarsus arasında bazı dereler taşmış, sular şosenin üstüne çıkmıştır.

Çiftçi yağmurlardan pek memnundur. İki gün evvel hararet gölgede 39 derece iken bugün bir eylûl havası var. Yağmur çiftçiyi felâketten kurtarmıştır.

Doğru Değil mi?

Kesesine sokacağı üç beş kuruş için İstanbul halkını ekmek vermemekle tazyik eden fırıncı dün de cür'et ve istismarına devamdan geri kalmadı. Aşikâr vaziyetler var:

Fırıncı narh vaktinin dolmasını beklemedi!

Narhı arttırmak için tehdit yaptı, tazyik etti, hattâ kısmi tatili işgale vardı!...

Bütün bunlar cür'etin en aşırı haddi, belediye otoritesine vurulmak istenen zımnî bir silâhdır.

Dükkânın üstüne istif ettiği un yığını içinde fırıncı buhran yaratıyor, eksik ekmek çıkarıyor, halkı kıtlık ve harp günlerindeki gibi tezgâhının önünde topluyor ve.. menfi hisleri tahrik ediyor.

Dört bütün gün şehir halkının yegâne gıdası üzerinde istediği gibi hüküm yürütebilen bu zihniyete ve bu görünüşe karşı belediye memuru yalnız sonunda beş lira ceza çıkacak bir zabıt tutuyor.

Halkın gıda meseleleri ve umumî hizmet prensipleri üzerinde çok hassas ve şedit olmak mecburiyetindeyiz.

Halkı ekmeği ile tazyik eden ve.. bunun zımnında belediyeyi, onun otoritesini tehdit eden zihniyet ve harekete karşı belediyenin otorite tezahüratı, icraat prensibi yalnız zabıt tutmak olamaz ve olmamalıdır.

Belediye fırıncıya boyun eymemekle için narhın sabit kalmasındaki ısrarlı hareketi ile ne kadar iyi yaptıysa fırıncıyı halkın istediği kadar ekmek pişirmeye sevketmemekte de o derece zayıf kalmıştır. Hâdiseler, vaziyetler ve nihayet mecburiyetler ana meseleler üzerinde belediyeleri ve bütün devlet müesseselerini şiddetle harekete geçirmeyi emrediyor. Belediye kanunu, iaşe kararnamesi, nizamlar, talimatlar da bütün bu umduğumuz ve ima etmek istediğimiz salâhiyetleri belediyelere fazlasile vermiştir.

Fırıncıların inat, ısrar, tehdit, zor ve nihayet suiniyetlerine karşı en ağır ve en müessir kanun ve otorite darbelerini vurmak hâdisenin ilk ruh ve düğüm noktasıdır. Eğer ilk gün ve gecede belediye bu fiili, şedit icraat ve tezahüratı göstermiş olsaydı dört gün ne fırıncı kendinde az ekmek çıkarmak cür'etini bulur, ne de fırın kapısının önünde yokluk günlerini hatırlatan halk yığınları ve mücadele olurdu! Ve.. nihayet fırıncı idrak etmek mecburiyetindedir ki yaptığı iş sadece bir kazanç işi değil, ayni zamanda en nâzik bir mevzu üzerinde halka hizmet vazifesidir.

Doğru değil mi?

Şerif zade Süreyya Bey vefat etti

Teessürle haber aldığımıza nazaran, Ticaret odası ikinci reisi ve büyük zahire tacirlerinden Şerif zade Süreyya Bey Nisten şehrimize gelirken Pirede vapurda kalp sektesinden vefat etmiştir.

Dünkü Demokratya gazetesinde Atinadan gelen bir telgrafta bu irtihal haberi yanlış olarak Nemli zade Mithat Beyin vefatı şeklinde bildirilmişti.

Adliye vekili gitti

Adliye Vekili Yusuf Kemal Bey dünkü trenle Ankaraya gitmiş ve istasyonda Müddei umumî Kenan Beyle Adliye erkânından bazı zevat tarafından teşyi edilmiştir.

İzmirde şiddetli bir zelzele oldu

IZMIR, 13. A. A. — Bugün saat 6,30 da, şehrimizde oldukça şiddetli bir zelzele olmuştur. Hasarat yoktur.

İtalya Maarif nazırı

Italya Maarif nazırı M. Balbina Giuliano yarın Yunanistandan vapurla şehrimize gelecektir.

Vapur saat sekizde limanımıza muvasalât edecektir. İtalya Maarif Nazırı aynı akşam ekspresle İtalyaya hareket edecektir.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

14HAZİRAN 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24316
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden aldığımız habere göre bugün hava kısmen bulutlu olacak, rüzgâr hafif suretle şimalden esecektir.

13-6-932 tarihinde hava tazyiki 761 milimetre en fazla hararet 21, en az 13 santigrat kaydedilmiştir.

FELEK

Ekmek Meselesi

Ekmek meselesi deyince ekmek işinde tehlike olduğunu zannetmeyin, yalnız muhakkak olan bir şey varsa İstanbul halkı güçlükle ekmek buluyor, çoğu ekmek yerine fırancala yiyor, yahut narhtan yukarı fiatla okkalığa yatıyor, buna rağmen fırınların önü harp esnasındaki vesika tevzi yerlerine benziyor. Fırın yok ki; önü düğün evi manzarası arzetmesin! Bizzat ben, bugün oturduğum semtte ekmek bulamadım. Kadıköy ve Kızıltoprak tarafında da ekmek çıkarmamışlar aç mı kalacağız?. Hayır! Elbet bir şey bulacağız. Fakat vaziyet nahoş ve çirkindir.

Ekmek buhranının sebebi nedir?. Ben bunu ne bir iktısat mütehassısı, ne bir belediyeci, ne de gazeteci gibi mütalea edeceğim. Ben bu işi halk gözile tetkik edeceğim.

Bir fırına gidip ekmek istediğim zaman.

— Ekmek çıkarmadık. Narh kifayet etmiyor.

Cevabını alırsam bunda kimin haklı, kimin haksız olduğunu araştırmaktan ziyade karnımı nasıl doyuracağımı düşünürüm.. Binaenaleyh bütün fennî, idarî, beledî ve kanunî mütalealardan evvel belediye bana ekmek hazırlamakla mükelleftir. Memleketin umumî iaşe mevaddı onun mürakabesi ve idaresi altındadır. Bir taraftan bunu yaparken diğer taraftan da ihtikâr yapanlar varsa onları tepelemelidir.

Şimdi ne oluyor?.. Onu biliyorum. Fırıncı ekmek çıkarmıyor ve ben arada ekmek bulamıyorum. 14 kuruşa daha pahalı fiatla fırancala almağa mecbur oluyorum. Eğer narhı artırmamaktan maksadını himaye ise ben ekmeği daha pahalıya yiyorum. Fırıncıya fazla kâr ettirmemekse o da fırancala çıkarıp kâr ediyor.

Ortadaki hâdise şudur:

Fırıncılar narha ve unun bugünkü fiatına nazaran kâr ediyorlar mı, edemiyorlar mı?. Bunu tayin güç değildir. Un fiatı meydanda pişirme hakkını ilâve edince ekmeğin fiatı meydana çıkar. Fakat belediyemiz bütün bu işlerde aheste gitmeği ve geriden gelmeyi tercih eder. Nitekim evvelce ekmeğe koyduğu narhtan kırk para aşağı ekmek satan fırınlar vardı. Narh bir türlü inmezdi. Şimdi de fırınlar bu fiata ekmek çıkarmıyorlar.. Belediye yine işin eşref saatini bekliyor...

Fırıncı haklı da olsa, haksız da olsa bugün ekmek işini bizim belediye idare edememek tedir. Delili fırınların önü!

Artık bundan sonra siz bana bütün buğdaycılık, unculuk ve fırıncılık işlerinin inceliklerini, yapılan ihtikârları, alınacak tedbirleri anlatın durun! Ekmek fırından çıkmadıkça bunların hepsi zamanı fena intihap edilmiş bir sıkıcı masaldan ileri gidemezler.

Mezarlıklar Davacıları

Ayaspaşa ve Sürp Agop mezarlıkları bir takım avukatların dava meraklılarının ve nihayet belediye ile Ermeni cemaatinin ve bir de Ayaspaşa mütevellilerinin yegâne merak lı meşgalesi oldu. Gün geçmiyor ki hükmî veya hakikî bu eşhas arasında bu mezarlıklara ait adlî, kanunî bir hâdise cereyan etmiş olmasın!. Buna dava amatörlüğü efendim! Bir takım adamlar vardır ki; hayatını bir ümide bağlamak için çıkar çıkmaz bir takım dava açar.. Ben bugünkü davalarda tarafeyinden bir kısmını bunlara benzetiyorum...

Artık bu davalar mahkemelerimizde dosyeler, teşkil eder, temyizde içtihatlara sebep olur ve sonunda korkarım ki; bir incir çekirdeği doldurmaz.

FELEK

Dr. Celâl Tevfik

Zührevî ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı:
Sirkeci Muradiye caddesi, No 35.

KONYA

Millî Sanayi Sergisine İştirak ediniz.
1 - 15 Temmuz 932
Müracaat mahalli: Konya Millî iktısat ve tasarruf cemiyeti.

Münevver kimdir Mütefekkir kime derler?

Bir anket münasebetile

Nasılsa okumağa fırsat bulamadığım bir ankete cevabında Nurullah Ata Beyefendinin münevverler ve mütefekkirler hakkında fikirlerini beyan ederlerken mütefekkirin behemehal lâtinceye aşina olması lâzımdır, şeklinde mütalea yürüttüğünü işittim.

Muhterem mütefekkirin lâtinceye vâkıf olup olmadığını bilmiyorum. Bu iddialarını nasıl takviye ettiklerini de maatteessüf öğrenemedim. Yalnız bu iddia ilk hamlede o kadar sert göründü ki gayriihtiyarî durakladım. Her meselede kıl ıkır kyaran mütevazı münekkit elbet bu iddiasına istinadedecek delilleri de zikretmiştir. Bunları öğrenemediğim için bu davaya ulu orta karışmağa cesaretim yok. Yalnız derhal hatırıma gelen bazı fikirleri şöylece not etmekten kendimi alamadım. Ümit ederim ki Nurullah Ata Beyefendi bunları bir tetkik olmaktan ziyade bir gazeteci dedikodusu şeklinde kabul ederler.

* * *

Bana kalırsa, lâtince tarihi vazifesini görmüş, faaliyet sahasından çekilmiş ve vefat etmiş bir lisandır.

Lâtince, muayyen bir devrin. eski Romanın haşmetli devrinin lisanı idi. Renaissance ile beraber o eski medeniyetin anahtarlarını yeni devre terketti. On dokuzuncu asra kadar bu şifre kullanıldı. Fakat yeni keşifler, yeni icatlar, yeni siyasî ve içtimaî inkılâplar dünyayı alt üst edince bu köhne anahtar tılsımını kaybetti. Avrupa amerikayı doğurdu. Elektrik buhara galip geldi (Monarchie) can çekişti ve nizam, kanun, hayat tamamile değişti.

Eski Roma, hukukunun temellerini eski Yunanlılardan almıştı. (Solon) ve (Lycurgue) ün eserleri Romalılara da mal olmuştur. Avrupa da intibahının ilk ışıklarını Romadan aldı ve bunu lâtinceden öğrendi.

Bu dönüş istifadeli olmuştu. Çünkü lâtince Avrupa medeniyetine yalnız muazzam bir kanun değil, kuvvetli bir edebiyat ta tattırmıştı. Biribirini takip ederek gelen (Dante), (Pétrarque), (Boccace), (Virgile) gibi lâtin edebiyatının kahramanları Avrupanın henüz yontulmamış yeni lisanları için kıymetli eserler vermişlerdir.

Bu eserler iki asır evveline gelinceye kadar paha biçilmez metalardı. Fakat bugün meselâ dağ, kır hayatını tasvir eden (Virgile) in bir sahifesile farzedelim, ayni mevzuu işlemekte büyük bir maharet gösteren (George Sand) ın (Hayatımın tarihi) eserinden bir sahifesini bugünün münevveri okusa (Musset) nin maşukasından daha çok lezzet alır!

Şüphesiz ki her fikir ve tekâmül devri kendinden bir evvelki devre bağlıdır. Fakat o kadar. Ondan daha geriye gitmek ileriye doğru yürümemize mani olur..

Zamanın tahavvüllerine, değişen hayat şeraitine uymak için ar kadan fazla öne bakmalıyız.

Eskiden acaip seb'ai âlem diye hayretler bahşeden müesseseler bugünün harikaları yanında Beyazıt yangın kulesi gibi sıfır kalır. Bugünün acaip bes'ai âlemi (Detervit) in yetmiş iki katlı binaları, İngilterenin kırk bin ton luk diritnotu, Almanların memleketler aşan ateş mermisi, iki yüz kişi kıt'adan kıt'aya götüren Graf Zeppelin, Paristeki müzik holün nağmelerini İstanbulda Nurullah Ata Beyefendiye işittiren radyo makinesi ve sairedir ki bunlar lâtincenin hükümran olduğu Renaissance devrinde birer mucize idi.

Bugün bunlar ilk mektep çocuklarının kafalarında birer basiteden başka bir şey değildir.

Bana kalırsa bugün İnterllectuele diye kendini cemiyete takdim eden insanın bunları hazmetmiş ve dünyanın tekâmül yollarını görmüş olması lâzımdır.

Hiristiyanlığın ilk devrinde ki İlmi Nücum ukalası ve yahut müslümanlığın (İmam) lar devrindeki içtihat üleması gibi yalnız bir membadan kuvvet alarak fikir hareketi yapmak imkânı yoktur.

İnsanlığın medeniyetin bir teceddüt merhalesi olan (Renaissance) devri bugün turşu haline gelmiş ve o devrin metotları da Buhtunnasr ve serhas'in kitabeleri kadar antikalaşmıştır.

Bugünün münevveri gözlerini kimya (Laboratoire) ına çevirmiş kulaklarını makine atelyesinden gelen motör seslerine dikmiştir.

Şair ile edebiyatçıya gelince her medenî hareketin Esthetique tarafını dillendirmeğe memur olan bu tayfanın artık hayal, renk ve gönül heyecanı gibi modası geçmiş edebiyat malzemesile eser vücude getirmelerine imkân yok.

Bugünün hayatı, icatları ve keşifleri, siyasî, içtimaî inkılâpları o kadar sür'atli ve hareketli ki bunların bir köşesini ihmal eden şair, romancı, mütefekkir yaşadığı cemiyetin kafasında bir iz bırakmağa muvaffak olamaz.

Bugünün mütefekkiri bana kalırsa lâtince değil fakat ingilizce, japonca bilmelidir. Ölü lisanların yorucu şifresini halletmekle geçecek zamana yazık olur.

Hattâ bizim için şunu iddia edebiliriz ki bugünkü harflerimizden sonra yeni yetişecekler için Tanzimat edebiyatından gerisi haramdır. Bunu ancak bir tarih hülâsası şeklinde bellemek kâfidir. Naf'inin, Fuzuli'nin sökülmesi güç çetin divanlarile mücadele li, muazzam bir hayata atılacak dimaaglare niçin örselemeli? Bugünün ve yarının hayatı o kadar müteferri, öyle dolu ki mazi ile böyle sıkı fıkı meşgul olmamıza fırsat vermez.

Eskiden hekimlik (bir) di. Hastalık nevileri muayyendi.

Yayat değiştikçe, madenileştikçe, makineleştikçe hastalıklar de değişiyor, dertler de çeşitleşiyor ve buna tabi olarak hekimlik te muhtelif ihtisas şubelerine ayrılıyor. Bunlar bile kendi şubelerinde o kadar meşguller ki hiç biri Lokman hekimin sinamenkiyi nasıl keşfettiği ve yahut İbni Sinanın key usulünü nasıl tatbik ettiğini aramağa ve bunun için de bilmedikleri bir lisanı öğrenmeğe heveslenmiyorlar.

Hekimliğin en büyük üstatlar yetiştirdiği Almanyada bütün tıp darülfünunlarında beş altı sene evveline gelinceye kadar bakalorya imtihanlarına lâtince de sokarlardı. Çünkü tıp ıstılahlarının hemen kâffesi lâtinceden geçmiştir. Şimdi oralarda yalnız bu ıstılahların menşeini öğretmekle iktifa ediyorlar.

Binaenaleyh lâtince bilmiyor diye her biri bir ihtisas şubesinde üstat sayılan profesörleri, meselâ Mazhar Osman Bey üstadımızı (mütefekir — münevver) addetmiyecek miyiz? Abdülhak Hâmit Bey lâtince bilmez diye üstadı âzamlıktan azil mi edilecek?

Bendenize kalırsa garbin lâtincesi, şarkın arapçası mahdut bir tarih devrinin parlayıp sönen bir idare kandilidir. Önümüzdeki bin beş yüz mumluk elektrik projektörleri gözlerimizi kamaştırıyor bunlar ingilizce, almanca gibi bugünün hayatını, bugünün fen ilmini tenvir eden meş'aleler dir .

Mütefekkir ve müdekkikler park ki bir kapısında komünistler nutuk söyler, bir yanında sabık kral Alhponce'un papasları halka (thécratie) propağandası yaparlar.

Mesele şudur:

Bugün hayat öyle dal budak salmış, her meslek, her san'at o kadar ağır yükler altında kalmıştır ki mütefekkirlerin bile muayyen bir tarihten daha gerilere dönüp tetkikat yapmaları imkânı kalmamıştır.

Zehirli gazı icat eden Alman kimyageri fi tarihinde Ebabil kuşlarının mintarafillah muharebeye karıştıklarını düşünmez bile.

Kafatasını açıp beyin üzerinde ameliyat yapan bir operatör eski Roma hekimliğinde yaralılara nasıl bakıldığını hatırlamaz bile.

Bugünün baş döndürücü hayatını tahlil ile meşgul romancı Yunan mabutlarının Olymp tepelerinde ne konuştuklarını işitmez bile.

Çünkü ömrümüz az, vaktimiz dar. Bugün ve yarın o kadar dolu ki düne baş çevirecek zaman yok. (Dün) ancak tarihtir. Roma, kadim Yunandan bir şeyler almış, üç asır evvelki Avrupa kadim Romadan bir şeyler öğrenmiş. Fakat bugün öğrenecek bir şey kalmamıştır. Bırakalım bunlarla tarih ülemas meşgul olsunlar. Bugünün technique hayatı dünün ölü bir lisanının yardımından müstağnidir .

Unutmayalım ki geride kalan her şey geridir. Bırakalım tarih mütehassısları lâtince öğrenip eski Roma hakkındaki malûmatı tevsi etsinler. Daha meçhul, daha ölü eşkâli belleyip Çin ve Mısırlıların, İranilerin, Hititlerin kitabelerini de şifre etsinler. Onlara da mütefekkir diyelim, fakat her mütefekkirin ltince bilmesi ve hattâ lâtin culture'ünü öğrenmesi lâzımdır gibi ortaya medresevari bir hüküm atmayalım.

Biz mektepte iken arapça ve acemce vardı. Ve bize bunları iyi öğrenmezseniz iyi yazamazsınız, derlerdi. Bugünün çocukları bizim kadar arabî ve farisî bilmezler fakat iddia ederim ki bizden ve hattâ Cenap Şehabettin Beyden çok iyi yazanlar yetişiyor.

Zaten culture'den maksat scolastique bilgilerle kafa doldurmak değildir. Bugünün keşif ve icatlarını hazmetmektir .

Eski manastır papasları, zaviye üleması gibi yarı vecdiçinde maziye ve semavata saplanıp ahkâm çıkarmak isteyenler yalnız lâtince değil, tarihe gömülü ne kadar dil varsa Hint ve Çinden, Ural, Altay lisanlarına kadar öğrenebilirler. Fakat bütün bu gayretleri onları ancak bir lisaniyat mütehassısı yapar. Şükrana değer. Yalnız bu mahrumiyet bugünün ilim ve fen sahalarında hari kalar yaratmış milyonlarca insandan mütefekkirlik payesini nezzedemez.

Bence bir tayyare fabrikasının lâtince bilmeyen makinisti münevver olduğu gibi bir mermiyi ateş halinde namludan çıkarıp memleketler aşıran mühendis te mütefekkirdir. Lâtince bilmediği halde!..

Bilmem yalnış mı düşünüyorum.

Burhan *CAHİT*

BAKTERİYOLOG
Dr. İHSAN SAMİ
Bakteriyoloji Lâboratuvarı
Umum kan tahlilâtı. Frengi noktai nazarından (Wasserman Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması, tifo ve ısıtma hastalıkları teşhisi idrar, balgam, carahat, kazurat ve su tahlilâtı. Ültra mikroskopi hususi aşılar istihzarı. Kanda üre miktarının tayini ve kanın sedimantasion sür'ati. Divanyolunda Sultan Mahmut türbesi No.189, Telefon:20981.

Yarıda kalan roman

Yeni yazmakta olduğu romanının üçüncü faslından okumağa başladı:

".....Macit mi? Hayır o Macit değildi. Kâniyenin bana İzmitte tanıttığı Macit, bu Macit değildi. Zarif, sarışın ve güler yüzlü Macit: Bu çatık kaşlı,somurtkan ve çirkin genç Macit değildi. Nasıl olabilirdi ki temiz, ütülü ve son moda gazetelerindeki modellere benziyen şık kostümile iyi giyinen, iyi söyliyen, neş'eli çocuk, şimdi bu ütünsüz, bumburuşuk ve perişan kıyafetile karşımda, gözleri çukura kaçmış bu bir gölge, bir iskeletti. Hayır bu Macit olamazdı.

— Niçin içeri girmiyorsunuz Macit Bey? Neden dans etmiyorsunuz Macit Bey? diyordum. O gece hep trasada karanlıkta gizleniyor, salona hiç girmiyordu.

— Niçin kaçıyorsunuz Macit Bey, neye susuyorsunuz Macit Bey? Neye dans etmiyorsunuz Macit Bey?

Diyordum. O sadece şu cevabı veriyordu. Bir kelime ile:

— Utanıyorum.

Evet utanmakta haklı idi. Güzel giyinen ve güzel dans eden Macit Bey bu halile kendisini ayıplayacak olan insanların içine giremezdi. Daha ziyade ona yaklaştım:

— Peki neye geldiniz?

— Sizi görmek için. Dedi.

İzmitte bana Kâniyenin tanıttığı zarif, sarışın ve güler yüzlü Macit bunu bana söyleseydi sevincimden çıldırabilirdim. Fakat bu Macit, o Macit değildi.

— Keşke gelmeseydiniz Macit Bey. Pek iyi anlıyorum ki sıkılıyorsunuz. Sizi daima şen, neş'eli ve iyi giyinmiş görmeğe alışan bu insanlar arasında ne kadar ıztırap duyacağınızı tahmin ediyorum. Fakat anlatır mısınız bana Macit Bey? Bu iş nasıl oldu. Yemin ederim ki siz bir felâket, büyük bir felâket geçirdiniz.

— Hayır!... dedi. Bir felâket, büyük bir felâket geçirmedim. O felâketin içindeyim ve kurtulmamın da imkânı yok Hanımefendi.

— Muamma.

— Anlatayım. İzmitten döndüğüm zaman bir gece beni bir baloya götürdüler. Orada bana içirdiler. Orada beni sarhoş ettiler. Ve orada beni bu hale koydular.

— Muamma.

— Anlatıyorum. O baloda hanımlar vardı. O hanımlar arasında bir hanım vardı. O hanım size benziyordu.

— Peki!

— Anlatıyorum Hanımefendi. O hanım size benziyordu. Ve ben ise size itiraf edilmemiş, itiraf edilememiş bir hisle bağlı idim. Bu nasıl bir histi? Bu nasıl bir bağdı? Billâh! Tarif edemezdim ve edemedim. İzmitte Kâniyenin bana tanıttığı Hanımefendiyi seviyordum. Bu hissi ona söyliyemezdim. O müstehzi idi. Bu hissimle eğlenecekti. Buna emindim. Bunun içindir ki söyliyememiştim.

— Eey?!!.

— Anlatıyorum efendim. Sonra siz evli idiniz. Kocanız vardı. Kocanız maruf bir zattı . Hissimi size söylemekte fayda yoktu.

Siz mağrur ve müstehzi bir Hanımefendi idiniz. "Sizi seviyorum" dediğim zaman gülecektiniz ve ben:

— Peki şimdi neye söyliyorsunuz?

— Anlatıyorum Hanımefendi. Şimdi artık söyliyebilirim. Zira ben artık o Macit değilim. Ben bitmiş, ölmüş ve yok olmuş bir adamım.

Bunlar siza uzak bir diyardan, ölülerin diyarından gelen bir nefestir. Ben bir ölüyüm.

— Mübalâğa.

— Anatıyorum Hanımefendi. O gece, o balo gecesi, bana içirdikleri, beni sarhoş ettikleri, beni bu hale koydukları gece, hanımlar arasında size benziyen hanım beni aldı ve salondan dışarı çıkardı. Bu hanım sizin gibi cazip, sizin gibi zalim ve sizin gibi...

— Sonra?

— Anlatıyorum Hanımefendi. Bana çantasından bir şişe çıkardı. Bu küçük şişenin içinde beyaz bir toz vardı. Bu tozu bana koklattı Hanımefendi.

— Kokain mi idi ?

— Anlatıyorum Hanımefendi. Ben bu tozu kokladım.

Macit Bey buruşuk yeleğinin cebinden bir küçük şişe çıkardı. Bu şişenin içinde beyaz bir toz vardı. Ve kokladı. O şekilde ki şişenin bütün muhteviyatını burnuna boşalttı.,,

Yeni yazmakta olduğu romanın üçüncü faslını buraya kadar yazmıştı. Ve bize döndü. Zavallı Macidim dedi. Size sorarım. Macidi o gece trasada bir kalp çarpıntısı ile öldüreyim mi?

Hep birden:

— Hayır dedik.

Macidi öldürmedi. Fakat kitabın ismini değiştirdi.

"Yarıda kalan roman...

İTTİHADI MİLLÎ
TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ
Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz.
Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir.
Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında
Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.
Tel: Beyoğlu : 4887

Milliyet'in Edebî Romanı : 3

Olüler yaşıyorlar mı?

(Felsefi fantastique roman)

Yazan: HÜSEYİN RAHMİ

"Davetimiz üzerine papas muavini gene şatoda kaldı. Merdivenden ağır ağır inen sakil bir ayak sesini vâzıhan işitti. Yarım dakika sonra redöşoseye (rez-de chaussée) inen merdivenin ortasından tek bir darbe duydu."

"Bu hallerin fevkattabiiye hâdiselerden olduğu hakkında papas efendinin şüphesi kalmadı."

Flammarion'un ufak mütalcası:

(Niçin fevkattabiiye? Tabiatin bütün kuvvetlerini tanımıyor muyuz? Akıllarımızın eremediği şeyleri fevkattabiiye tir? Tabiatin altı üstü yoktur.. Binaenaleyh her ne varsa onun kendindedir. Onda aşağılık yukarılık, hariç, dahil tasavvuru gülünçtür.)

Gene metne geldik:

"Teşrinievvelin 30 uncu cumartesi akşamına kadar gürültüler tamamile sustu. Fakat gene o akşam yani 30 teşrinievvel gecesi vurulan darbelerin şiddeti herkesi döşeklerinden fırlattı."

"31 teşrinievvel pazar:

"Gece pek heyecanlı geçti. Birisi gayet çevik bir adımın gösterebileceği sür'atle ayaklarını vurur gibi paldır küldür sahanlığa gelince duvarlarda asılı bulunan şeyleri hep titretecek bir şiddette güm, güm darbeler işitildi.."

Tamam bu esnada gene bir şimşek çaktı.. Gökte camları zangırdatan bir bombardıman daha oldu.. Köpek minderi üzerinde başını kaldırmadan ağlar gibi ince ince üç defa uludu. İki kardeş kıraati bıraktılar.. Yüreklerini titreten bir haşyetle tabiatin bu hırçınlığını dinleyorlardı. İşte tamam bu ande karyolalarının baş tarafındaki duvara muntazam fasılalarla tak, tak, tak üç darbe indirildi.. Bu darbeler hiç bir vehme atfolunamayacak bir vuzuhla duvarın üzerinde tane tane tokça, tokça işitilmişti.

İki kardeşin karyolaları kocaman odanın iki mukabil duvarlarına bitişik kurulmuştu. Baş taraflarına tesadüf eden dıl'ın ortasında çifte kanatlı kapı, ayak cihetinde bahçeye ve garbe nazır üç geniş penceşil bir loşlukla doldurduğu odayı yazın öğleden sonra güneşten muhafaza eder. Yalnız sağ uçtaki pencere Karacaahmedin matemî siyahlığını çerçevesi içine alır..

—4—

Dayı Beyin itirazları

İki kardeş bir şeyi ürkütmekten çekinir gibi birmüddet kımıldanmaksızın biribirine bakıştılar.. Nihayet Orhan sordu:

— İyi dikkat ettin mi? Darbeler ne cihetten geldi?..

— İki karyolanın arasından, başucumuzdan...

— Ruhlar mı?

— Bu vakit onlardan başka duvarımızı kim darbeler?

— Kendilerinden bahsolunduğunu duyarak geldiler...

— Ne istiyorlar?

— Bilmem..

— Bir daha vururlarsa soralım...

Bekliyorlardı. Fakat bu sefer benzileri uçtu..

Turhan kapıya yaklaşarak:

— Kim o?

Dışarıdan bir kadın sesi..

— Benim.

— Anne sen misin?

— Benim canım.. aç..

Turhan anahtarı çevirerek kapıyı açtı.

Yaşlı fakat enine boyuna eski güzelliğinin kaş ve gözlerinde mihrabını, tavırlarında hanımefendilik vikarını muhafaza eden levent gibi bir kadın içeriye girdi. Oğullarının yüzlerine ilk bakışında şefkatle karışık bir tazir sesile:

— Nedir gene betiniz benziniz uçmuş.. Hâlâ uyumadınız mı? Yıldırımdan belki korkmuşsunuzdur diye geldim.. Galiba yakınlardan bir yere düştü...

Zihnen hâlâ darbelerin muammasile meşgul olan çocuklar birer hafif tebessümden başka annelerine bir vecap vermediler..

Talât Bey gecelik kıyafetile gözüktü..

Hanımefendi — Ağabey siz de mi uyuyamadınız?

Talât Bey — Nasıl uyunur efendim böyle gecede.... O ne sıcak, o ne sıkıntı, o ne durgunluktu... Sinirlerim gerildi gerildi.. Nihayet yıldırımla beraber patladı sandım...

Hanımefendi oğullarını gös tererek:

— Baksanıza bunlara ne kadar korkmuşlar.. Yüzleri kireç kesilmiş..

Dayı Bey sırtından kayan hafif pike hırkayı omuzlarına doğru çekerek ortadaki masanın üzerine eğildi. Orada gördüğü kitabın adını okuduktan sonra hemşiresine döndü:

— Hanımefendi mahdumlarınızın okudukları bu kitabın içinde yıldırımdan daha dehşetli şeyler var..

— Ne diyorsunuz ağabey?

— Hakikâti söyleyorum..

ri ve beylerin dayıları Talât Bey gecelik kıyafetile gözüktü..

Hanımefendi — Ağabey siz de mi uyuyamadınız?

Talât Bey — Nasıl uyunur efendim böyle gecede.... O ne sıcak, o ne sıkıntı, o ne durgunluktu... Sinirlerim gerildi gerildi.. Nihayet yıldırımla beraber patladı sandım...

Hanımefendi oğullarını gös tererek:

— Baksanıza bunlara ne kadar korkmuşlar.. Yüzleri kireç kesilmiş..

Dayı Bey sırtından kayan hafif pike hırkayı omuzlarına doğru çekerek ortadaki masanın üzerine eğildi. Orada gördüğü kitabın adını okuduktan sonra hemşiresine döndü:

— Hanımefendi mahdumlarınızın okudukları bu kitabın içinde yıldırımdan daha dehşetli şeyler var..

— Ne diyorsunuz ağabey?

— Hakikâti söyleyorum..

reşiyorlar?

— Niçin mi? Bu hal şimdiki gençliğin (psychologie) si olduğu için:

— Ne demek pek anlayamıyorum...

— Anlatayım.. Siz oğullarınızı, sporcu, âcrobate, athlete boksör, macera ve garabetperest, nam kazanmak için tehlike ve ölüm arkasından koşan şimdiki gençliğin fırtınasından korumak ihtirazile alargada tutmaya uğraşıyorsunuz. Fakat beyhude. Modernisme denilen bugünün havası bu garabetlerle,bu heyecan avcılığile meşbu... Uzaktan yakından bu havayı teneffüs eden her genç ruhunda bir kaynama duyuyor.. Eğlence ve san'atın eski mutedil şekillerile artık oyalanamıyor.. Ya yedi kat göklere yükselerek sukut tehlikelerile titremeli, veya altındaki hayvana mania atlatırken tepe aşağı dikilmeli.. Yahut futbol topunun arkasından dört metro havaya uçmalı.. Ve yahut

SİNEMA ÂLEMİ

Sinema yıldızlarının aldıkları mektuplar

Yazan: Jeanette Mac Donald

Jeanette Mac Donald'ın yeni bir resmi

Hakikat bazan masallardan daha garibtir. Eğer bir sinema yıldızına gelen mektuplar karıştırılırsa, bunların içinde en acaip filmlerden daha acaip mektuplar bulmak kabildir. Filmde erkek olsun, kadın olsun, her hangi artist şöhret sahibi oldu mu, tanıma dığı insanların yasısız mektupları nı okumak külfetinden azade kalamaz.

Bu tanımadığımız muhabirlerimiz, çocuk, muhteri, âşık, deli, kim olursa olsun, her birine ayrı ayrı cevap vermek külfeti de vardır. Bereket versin, bu mühim işi her firmanın tesis ettiği bir muhabere dairesi idare etmektedir. Sinema âleminde bir yıldızın aldığı mektuplar şöhret derecesinin bir barometresi addedilmektedir. Mektupların azalması veya çoğalması halkın o yıldıza karşı gösterdiği alâkada bir delil addedilir. Onun içindir ki, hiç bir sinema artisti kendisine gönderilen mektupların azaldığını görmek istemez.

Bittabi en çok hoşumuza giden mektuplar, bizi methü sena eden mektuplardır. İnsanların en zayıf tarafı budur: Methü sena edilmek.. Hattâ bu methü senaya lâyık olmadığını bilen en müteva zı insanlar bile, kendisinden sitayişle bahsedildiği zaman, gayri ihtiyarî memnun olurlar. İnsanların bu zayıf tarafıdır ki, bir çok dalkavukları meydana çıkarmıştır. Fakat artist karşısındaki adamın samimî de olsa, dalkavuk ta olsa sitayişini olduğu gibi kabul etmek ve buna mukabele etmek mecburiyetindedir.

Hakikaten yorgun argın işinden advet eden artistin masası üzerinde mebzul bir mektup yığını bulması hoşuna gidiyor. Bazı defalar bana gönderilen mektuplar da çok şayanı dikkat ve istifade li şeylere tesadüf ediyorum.

Fakat ekserisi imzalı fotoğraf isteyen mektuplardır. Bermude adalarından birisi bana gönderdiği mektupta şöyle bir talepte bulunmuştu: "Lûtfen bana derhal banyo kıyafeti ile bir de gecelikle çekilmiş iki resminizi gönderiniz."

Kenya müstemlekesinde bir kahve plântörü daha sarih bir ifade kullanıyor. diyor ki: "Ben nasıl olsa seni bir gün kaçıracağım. Şu yer yüzünde en büyük emelim budur."

Sonra sırf beni şahsan görmek arzusunda olanlar ne kadar çok.. Bunlardan bir tanesi bir gün az kalsın stâdyonun kapısını kırack tı. Demek istiyorum ki, perestişkârlarımızdan aşağı yukarı korkumuz vardır. Değil yalnız şahsınızı görmek, hakikaten bizi kaçırmak için en akla gelmedik vasıtalara müracaatı bir hiç bilen kim bilir ne kadar insanlar var. Bunları bildiğimiz içindir ki, daima müteyakkız bulunuyoruz. Fakat bu teyakkuz bir kadın artist için ne kadar üzücü bir şeydir, tasavvur edemezsiniz.

Bütün bu tehlikelerin haricinde çalıştığımız işte de bir çok kazalar oluyor. Daha yakın bir zaman evvel, pek tanınmış bir yıldız film çevirirken düştü ve bileğinin bir kemiği yerinden çıktı. Firma nın ilânat acentesi reklâm noktasından en küçük bir hâdiseden bile istifade etmeği düşündüğü için bu kaza hemen ertesi gün, dünyanın malûmu oldu. Pek âlâ tasavvur edersiniz ki, bu yıldızın mektupları müthiş surette arttı. Günde binlerce teessür beyan eden mektuplar alıyordu. Ayni zamanda da günde beş on çıkıkçı, bu işteki maharetini methü sena ederek matbu kataloklarını gönderiyorlardı.

Bizim içimizde en çok kazanan Constance Benett'tir. Bu artist haftada 30,000 dolar kazanıyor. Bunu herkes bildiği için Constance mütemadiyen para talebi karşısındadır. Bir dişçiye vermek için elli dolardan, mükemmel bir teşebbüs olduğu vadile bir milyon dolara kadar talepler çoktur.

Garip bir nokta daha var: Meselâ filmlerimde daima şen ve şuh bir kadın rolü aldım. Çok kimseler zanneder ki, ben hususî hayatımda da böyleyim.

Meselâ Wallace Berry filmlerinde haydut, hırsız ve saire gibi daima insanların en kötüsüdür.

Wallace Berry'nin hakiki hayatında da hakikaten böyle olduğunu zanneden birisi kendisine bir mektup yazmış. Bu mektubun da diyor ki: "Sana adam akıllı bir dayak atmak için, Kaliforniya ya kadar geleceğim. Dişimden tırnağımdan arttırarak yol parası nı hazırlıyorum."

Daha neleri var? Bir gün Douglas Fairbanks'a bir kadından şöyle bir mektup gelmiş:

"Çocuğum ,sizi taklit edeyim diye evimizin çatısından pencerelere, su borularına tutunarak aşağıya inmek isterken düştü ve bacağı kırıldı. Bunun mes'ulü sizsiniz. Binaenaleyh çocuğumun hastane parasını ödemek mecburiyetindesiniz."

Görüyorsunuz ki, bir yıldızın hayatı güç bir meşgaledir.

Joan Gravford'un yeni resimlerinden biri

İçki düşmanlığı ve sinema

Mısır içki mücadele heyeti İskenderiyede içkinin fenalığını gösteren bir sinem aşeraiti çevrtmiştir.

3500 metre tulünde olan bu şerit te 250 artist çalışmıştır.

Genç, dinç bir delikanlı... yaramaz arkadaşlarla görüşmenin neticesi olarak içkiye alışıyor, itiyat iptila şeklini alıyor. Bir zamanlar mes'ut bir hayat yaşamış ve bu gün içkinin yeni bir kurbanı haline gelmiş olan zavallı genç evini barkını gaip ediyor, kahve köşelerinde, meyhane masalarında bile barındırılmıyor,harabelerde yatıyor. Sıhhatini, servetini, haysiyetini, aklını zayi eden biçare bir tımarhaneye atılıyor .

Şerit çevrilirken bütün bu acı, pek acı manzara bütün çıplaklığıyla görünüyor! Görünen yalnız bundan ibaret değil... Bir sarhoşun midesi nasıl yıkanıyor, içki nasıl kana karışıyor, kanla, ciğerleri, böbrekleri sinirleri hırpalıyor. Hulâsa içkinin maddi ve manevi zararları belaları çırıl çıplak göze çarpıyor.

Cemiyet bu şeriti bütün Mısır şehirlerinde çevirtecektir. Allah muvaffak etsin deyelim!...

Kate de Nagy gazeteci

Çok kimseler Kate de Nagy'nin sinemaya gelmezden evvel gazeteci olduğunu bilmezler. Bir Macar bangerinin kızı olan bu genç artist, pek erkenden burjuvazi hayatından usanmış ve ailesini terkederek Berline gitmiştir.. Berlinde, ailesinden hiç yardım istemeksizin yaşamak lâzım gelince, kendisine iş aramış ve bir mecmuada iş bulmuştur. Fakat almanca bilmediği için yazılarını macarca yazmış ve mesai arakadaşlarından macarca bilen birisi bunları tercüme etmiştir. Kate'in spor, san'at ve ruhî tahliller üzerinde yazdığı yazılar çok hoşa gitmiştir. Bir müddet sonra genç kız almancayı da kâmilen öğrenmiş ve tercümeye ihtiyaç göstermemiştir. Kate de Nagy sadece edebî muvaffakıyetleri ile iktifa etmemiştir. Resme çalışmış, ve bir çok sergilere gönderdiği resimler nazarı dikkati celbetmiştir. O zaman dostları sinemaya heves etmesini tavsiye etmişler, o da sinemayı çok sevdiği için dostları kendisinin sinema âleminin maruf erkânı ile tanıştırmışlardır. Evvelâ bir tecrübe filmi çevrilmiş arkasından da "Firariler" isminde ki filmin baş rolü kendisine verilmitşir. Bu film genç istidada yol açmıştır. Kate o günden itibaren gazeteciliği bırakmıştır.

Sinema haberleri

* Sinema artistleri arasında apandisitten ameliyat olanlar nazarı dikkati celbedecek derecede çoğalmıştır. Acaba bu, biribirini takip eden bol ziyafetlerden mi ileri geliyor.?

* Clark Gable için "yeni Valantino" diyorlar. Müteveffa artistin perestişkârlarından çoğu bu yeni tabire itiraz etmektedirler. Bunlardan hiç biri Rudolphe'un hatırasının, kim tarafından olursa olsun, bu şekilde benimsenmesine rıza göstermiyorlar.

Madge Evans'ın bir pozu

Sylvia Sidney

Amerikanın film semasında yeni yükselen yıldızlardan bir tanesi de Sylvia Sidney'dir. Nevyorkta doğmuş olmasına rağmen, çıkık şakakları, ve çekik gözleri ile daha ziyade bir Çinliye benzer.

Der ki :

—"Eğer yaşamak aşkın elemlerini ve zevklerini tatmaksa, yahut heyecanlı maceralar geçirmekse, ben henüz yaşamadım. Ne son derecede fakirliğin azaplarını duydum, ne de son derece zenginliğin keyfini sürdüm. Şimdi yirmi bir yaşın dayım. On beş yaşında tiyatroya başladım. Sinemada da bir çok âşık kadınlar rolleri aldım. Fakat bu rollerimin hayatta mukabili yoktur. Hissî noktai nazardan hayatımın bu sahifesi bembeyazdır. Açık ifade ile daha şimdiye kadar kimseyi sevmedim.,,

Şu var ki Sylvia Sidney çok genç görünür, adeta çocuk gibi.. Güldüğü zaman, dişleri tıpkı çocukların dişleri gibi minicik dir. Sanki büyük adamları taklit eden bir küçük kız gibi.. Kendisini Clara Bow'a benzetenler vardır. Clara insanda düşüncesiz hareket çılgın bir kız hissi bırakırdı. Halbuki Sylvia her hareketinde düşünceli ve olgun bir kadın hissi bırakıyor. Hani bazı küçük kızlar vardır ki, yaşlarının bütün tuhaflıklarına, oyunlarına ve sairesine rağmen, insanda büyük bir hanımmış gibi tesir bırakır ya.. İşte Sylvia onlardan biri.. Gene anlatır :

— Bir mecliste bulunduğum zamanlar, ne konuşacağımı bilmiyorum. Bütün muhavere mevzuları bana lüzumsuz görünüyor. Halbuki etrafımda mütemadiyen konuşanlar bu mevzuları hiç te lüzumsuz bulmayorlar ve öyle uzatıyorlar ki.. O zaman kendimi yabancı bir memlekette, bedbaht ve kimsesiz hissediyorum. Artık bir şey düşünüyorum. Bir fırsatını bulup meclisi terketmek. Biriçtede dördüncü oyuncu olmak hiç hoşuma gitmediği için, gittiğim ev sahipleri beni lüzumsuz bir mevcudiyet addediyorlar. Hakları da yok değil! Hülâsa ben münzevî bir insanım. Olduğumdan yüksek görünemiyorum. Daha küçükken mektepte de böyle idim. Küküç kızlar mütemadiyen ip atlarlarken, niçin ben de onlar gibi eğlenemiyorum diye içime derin veis çökerdi. Hic dostum yoktu. Kibirli olmadığım nalde, münzevî olduğum için öyle görünüyordum. Bugün de her hangi bir meclise bağlı olamadığıma canım sıkılıyor. Her zaman bedbinim. Hiç âşıkım yoktur. Ekseriya ölümün tatlı bir şey olduğunu düşünürüm. Ölüm, bana sonsuz bir uyku gibi geliyor.,,

Acaba Hollyvood'un şen muhiti bu genç kafadan bu siyah düşünceleri söküp atamıyacak mı?.

Gene anlatıyor:

— Belki.. ben kırmızı rengi hiç sevmem. Öyle olduğu halde kıpkırmızı bir elbise yaptırdım. Değişikliğe alâmet mi dersiniz? Hissetmeden ben de ötekilere benzeyecek miyim? Keşke öyle olsa.. Eğlenmeği öğrenmiş olmak, hiç te fena bir şey değil..

Bir gün Sylvia'ya sormuşlar:

— Sen ki yirmi bir yaşında genç bir kızsın, şimdiye kadar hiç sevişme, bu olur mu?

— İşte olmuş. On beş yaşın da iken tiyatro mektebine girmiştim. Tiyatroya istidadı olanlar için burası çok güzel bir müessese idi. İlk ay her talebe her hangi klâsik bir piyeste beğendiği rolü oynayordu. Bu piyes tiyatro âleminin en tanınmış zevatı huzurunda oynanıyordu mümeyyizler talebenin rolüne dikkat ediyorlar, kusurlu taraflarile muvaffak olabildiği noktaları not ediyorlar ve kendisini ona göre yetiştiriyorlardı.

Hatırlıyorum ki, bidayette yüz beş kişi idik. Altı ay sonra yapılan eliminasyonda yirmi kişi kaldık. Ondan sonra mektep idaresi halkın huzurunda oynayacak bir piyes intihap etti. Prunella!

Benim halk karşısında ilk oynadığım piyes budur. Piyeste kendimden bir iki yaş büyük erkek bir eşim vardı ve rolleri miz âşık rolü idi. Yani biribirimizi seviyorduk. Gençliğimizin ateşi ile bu rolü o kadar iyi oynamışız ki.. Bilhara her ikimiz bu rolü yalnız sahnede değil, daha ziyade hayatta idame etmek imkânlarını aramıştık. Bu akılla da bir gün her ikimiz, mektep idaresinin sıkı talimatnamesine rağmen, atla gezmeğe çıktık. Yolda bizi tanıyanlardan birisi gördü ve mektep idaresine haber verdi. Bu gezinti, o kadar masumane olmasına rağmen, benim mektepten tardımı intaç etti. O zaman dan beri aşktan korkarım ve âşıklardan kaçarım. Sadece çevirdiğim filmlerdeki maceralarla iktifa ederim..

Yeniler den Monique Roland

Birigitte Helm en son çevirdiği "Atlantide,, filminde Antinea rolünde

KADIN

Şişmanlık - Zayıflık

Şişmanlık, zayıflık.. Çok kadınlar vardır ki, şişmanlıklarından, bir çokları da zayıflıklarından şikâyet ederler. Şimdiye kadar bu bahis üzerinde bir çok yazılar yazıldı, hattâ kitaplar neşredildi. Az çok hepimiz nasıl şişmanlamak ve yahut zayıflamak mümkün olduğunu biliriz.

Hiç yorulmadan, hattâ farkına bile varmadan, hafif bir mahrumiyete katlanarak basit bir usul takip etmekle zayıflamak mümkündür.

Bir defa alınan yemek maddelerinden hamur işini ve şekeri cezri surette çıkarıp atmalıdır. Her gün alınan ekmeği günde 60 grama indirmeli ve tercihan ekmeğin kabuk taraflarını yemeli, yahut dilimi ateşte kıratmalı. Yemek yerken kat'iyyen içmemeli, hattâ su bile.. Ağır salçalardan ve çorbadan vazgeçmeli.. Çorbadan vazgeçmek, sadece mayi olduğu içindir. Bittabi içki hiç kullanmamalı..

Bazı kimseler bu rejimi sert bulurlar. Halbuki bu, zahirî bir şeydir. Çünkü zayıflamak isteyenlere her şey menedilmiş değildir. İstediği kadar balık, sebze ve et yiyebilirler. Hattâ yağ bile. Şişmanlatacağı zannedildiği halde, zayıflamağa yardım eder. Çünkü yağ, diğer bir çok yemeklerden daha çabuk doyuyor ve vücut ise bu yağdan uzviyete lâzım olduğu kadarını alır. Eğer yemek esnasında su ve sair meşrubat kullanılmazsa, faydası daha fazladır.

Filvâki hiç bir şey içmeden yemek yemek o kadar hoşa gider bir şey değildir. Tavsiye ettiğimiz rejimin en güç tarafı budur, fakat en mühim noktası da budur. Beş on gün çekilecek sıkıntıdan sonra, insan her şeye alışabilir, değil buna! Bu usulü takibe başladıktan sonra sekiz gün sonra vücudünüzden mühim bir siklet kaybettiğini görecek ve o zaman rejime daha ziyade alışmak için kendinizde cesaret bulacaksınız.

Muntazam, fakat ifrata kaçmayan mutedil jimnastik hareketleri ile gayet sıcak banyonun ve hamamın faydası olduğunu da söylemeğe lüzum yok değil mi?

Buna mukabil bazı hanımlar da vardır ki şişmanlık isterler. Bunlar ise fazla hamur işi ve şekerli şeyler yemelidirler. Gıda kuvvetleri az sebze ve otları sofralarından kaldırmalıdırlar ve hazmi teshil için sıcak, biraz acı ve bol menkular içmelidirler. Şişmanlık isteyenlerin erken yatıp geç kalkmaları, yemeklerini şöyle uzanarak hazmetmeleri ve bedenî hareket ve faaliyetlerini haddi asgariye indirmeleri lâzımdır.

Söylemeğe hacet yok ki, vücudün muhtelif uzuvlarında güzel bir müvazene iyi bir sıhhate âlamettir. Her hangi bir kaza hariç, sıhhat uzun ömrün zımanıdır. Fakat burada şöyle bir sual akla varit olabilir: Çok yaşamak için insan zayıf mı olmalı, şişman mı? Cevabı basittir: Zayıf, şimana nazaran ekseriya vasati tayattan fazlasını yaşar. Her biri otuzar yaşında dokuz şişman ile, dokuz zayıf alınız. Hayat ilerledikçe, vasati hesapla, zayıflardan üçünün seksen yaşında hâlâ hayatta kalmış olduklarını görürsünüz. Buna mukabil şişmanlardan seksen yaşına varmış ya bir kişi kalmıştır ve ya hiç!

Artık intihap sizin!

Bilmek Lâzım

Buz yerine

Bu sıcaklarda hararet bastırmak için, insanın canı daima serin meşrubat ister. Fakat her zaman da buz bulunmaz ya!

İşte buza ihtiyaç kalmadan meşrubatınızı soğutacak basit bir usul!

Soğutmak istediğiniz şişeleri bir kovaya sıralarsınız.. Şişelerin boğazlarına kadar kum doldurursunuz. Bu kumun üzerine bir kilo mutfak tuzu dökünüz ve her tarafını kalın bir tabaka halinde kapayınız ve sonra kovayı muslu ğun altına koyarak su doldurunuz. Tuz eriyince soukluk hasıl eder. Yarım saat sonra şişeler buz gibidir. Bu usul ekseriya buz bulunmayan yerlerde faydalıdır.

Teneke kapaklar için anahtar

Teneke kaplı şişeleri açmak için bazan anahtar bulunmaz. İlâç, gazoz, bira şişesi gibi şişelerin kapaklarını açmak için anahtar lâzımdır. Anahtar ya evde bulunmaz, yahut kaybolabilir. Hemen cecik bir anahtar yapmak gayet kolaydır. Bunun için sağlamca bir tahta parçası almalı, bir de vidalı çivi.. Çivinin bir kısmını tahtaya soktuğunuz zaman anahtarı yapmış olursunuz. Bu da diğer anahtar gibi şişeyi

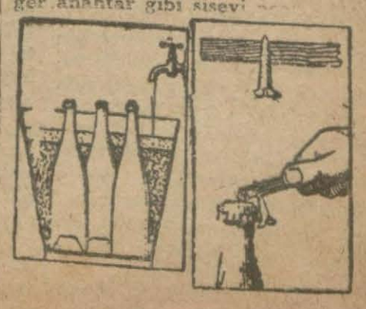

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar..

Otomobil yarışımız

(Başı 1 inci sahifede)

rın kategorisine yalnız bir araba girecektir.

Otomobillerin tasnifi yapılmıştır. Hususî arabalardan silindirleri 1,5 litre olanlar, 1,5 ile 2 litre olanlar ve 3 ten fazla olanlar ayrı ayrı yarışacaklardır.

Hususî arabaların iki tanesi acenta arabalarıdır. İştirak edecek olan arabalara ayrı ayrı numaralar verilecek ve öyle koşacaklardır. Yarış tam onda başlayacaktır. Ancak yol 9,15 te kesilmiş olacağı ve bu zamandan sonra aşağıdan ve yukarıdan hiç bir araba geçemeyeceği için iştirak edeceklerin ve seyircilerin bu saatten evvel yarış mahalline gelmeleri lâzımdır. Otomobiller 5 dakika ara ile hareket edeceklerdir. Hareket çizgisinde arabaların motörleri çalışır bir vaziyette bulunmaları şarttır. Şehrimizde bulunan otomobil markalarının hemen hemen ekserisinin iştiraki yarışa ayrı bir revnak vereceği muhakkaktır.

Yarış heyetinin yarış saati hakkında ilânını yazıyoruz:

Otomobil yarışında bulunacak olan davetlilerle sair seyirci zevatın Yarış günü sabah ona yirmi kalıncaya kadar Zincirlikuyuda hazır bulunmaları rica ve ilân olunur.

Yarış Tertip Heyeti

İştirak eden zevatın isimlerini, yarış saatlerini ve arabalarının markalarını aşağıya liste halinde dercediyoruz:

Hareket Sıra No. su	Sınıf	Otomobilin Sahibi	Otomobili Kullanan	Otomobilin Markası	Hareket Saati
1	Amatör a/	M. Kalamidas		Fiat	10.—
2	Amatör a/	M.A. Arrivabene		Fiat	10.05
3	Amatör a/	Aşot		Amilcar	10.10
4	Amatör a/	M. Kasteino		Fiat	10.15
5	Amatör b/	Ekrem Muhittin B.		Lancia	10.20
6	Amatör b/	Sahak Altıparmak		Lancia	10.25
7	Amatör c/	Vehbi Sait Bey		Buick	10.30
8	Amotör c/	M. Réboul		Hockkiss	10.35
9	Hanımlar	Samiye Bürhan Cahit H.		Ford	10.40
10	Hususi	Hacı Bekir Zade Ali Muhittin Bey.	Reşit Ef.	Studebaker	10.45
11	„	Mühürdar Zade Vefa B.	Şaim Ef.	Ford	10.50
12	„	M. Blumenthal	Fettah	Buick	10.55
13	„	M. Stefanidis	Suphi Ef.	Buick	11.—
14	„	Ford Fabrikası	F. Pellis	Ford	11.05
15	Amatör	Vehbi Sait Bey		Mercedes	11.10

Gudyir

Lâstikleri de bu lâstikleri kullanan bir otomobil kazanırsa mükâfat verecektir.

Yunanistanda otomobil yarışı

ATİNA, 15 (A.A.) — Elpa tarafından tertip edilen beynelmilel otomobil yarışlarının beşincisi dün Menidi-Parnes yolu üzerinde yapılmıştır. Yarışın takip ettiği yol fevkalâde tehlikeli ve arızalı idi. Hareket noktası bu yolun 17inci kilometresinde başlamış ve nihayet noktası da ayni yolun 27 inci kilometresinde bitmiştir.

Bu yarışa 4 kadın iştirak etmiştir.Bunlardan birisi,Madam Dalla hafifçe yaralanmıştır.

Neticeler şunlardır:

Yarış harici mükâfat: Elpa reisi M. Statatos Buick arabası üzerine 10 kilometre mesafeyi 9 dakika 45 saniyede.

Birinci: Generalis, Chrysler araba ile 9 dakika 46 saniye.

İkinci: Madam Elsa Haggi argiri, Nash araba ile 9 dakika 55 saniye.

WAKEFIELD
Castrol Reçd.
MOTOR OIL
rekorlar yağıdır.

Emir Feysal Hz. şerefine Çankayada ziyafet

(Başı 1 inci sahifede)

kip olunmaktadır. Zatı fahimanelerinin yaptıkları uzun seyahat bu gayretin yeni bir nişanesidir. Haşmetlu melik Abdulaziz Âlisuut Hazretlerinin kudretli iradeleri ve idareleri altında muhterem Hicaz-Necit ve mülhakatı halkının girmiş bulunduğu yeni tekâmül hayatında az zamanda çok yol kazanmasını halisane temenni ederim. Sonu kavi devlet ve milli saadet ve refah temin eden mesai ve gayret ne kadar azimkârane olursa muvaffakiyetin o kadar tam ve seri olacağına şüphe voktur. Türk milleti devletiniz ve milletiniz için devrin icaplarına göğüs gerecek ciddi mesaide büyük muvaffakiyetler kazanılmasını bütün samimiyetiyle arzu etmektedir. Haşmetlu melik Hazretleriyle yüksek hanedanının saadeti ve devletinizin ikbal ve tealisi hakkındaki kalbi temennilerimi bu vesile ile de ifade etmek isterim. Bunun bende hâsıl ettiği zevk büyüktür.

Emir Hazretleri Ankarayı ziyaretinizin kıymetli hatırasını daima saklıyacağım. Ve buna emin olunuz."

Emir Faysal'ın nutku

Emir Faysal Hazretleri bilmukabele âtideki nutku irat buyurmuşlardır:

" Reis Hazretleri,

" Zatı fahimanenizi ziyaret için hükûmetiniz merkezine gelişim dolayısiyle beyan buyurduğunuz rakik ibareler ve güzel temenniler üzerinde en eyi bir tesir bırakmıştır.

Nasıl ki gördüğüm samimî istikbal ve mihmannüvazlıktan dolayı zatı fahimanenize karşı duyduğum kalbi imtinan ve bu ziyaret her iki memleket arasındaki samimî rabıtaların artmasına vesile olacağı gibi en kıymetli hatıralarımdan olarak hafızamda menkuş kalacağını arzederim. Haşmetlu metbuum melik Hazretlerinin memalikinin saadet ve refahına ait izhar buyurduğunuz hüsnü temenniler de ayni hislerle mukabele görerek memleketimizle Türkiye Cümhuriyeti arasındaki samimî dostluk rabıtalarının artmasına vasıta olacaktır. Ve buyurduğunuz veçhile temenni ederim ki bu uzun seyahatım memaliki şarkiyemizde lâyik olduğumuz mertebeye varmak için sarfedilmekte olan gayretin muzaaflaşmasına yeni bir müşevvik olsun.

Reis Hazretleri,

Zatı fahimanenizden, hükûmetinizden ve bütün görüştüklerimizden gördüğüm mukabeleye karşı teşekkür ve minnettarlığımı takdim ve zatı fahimanenizin devamı sıhhat ve afiyetini ve necip Türk milletinin terakki ve saadetini temenni etmekliğime müsaade buyurunuz.

Lindbergh meselesi

NEVYORK, 13. A. A. — Şimdi öğrenildiğine göre Lindbergh'in çocuğunun kaldırıldığı akşam Mis Violet Sharpe yanında bir mühibbesi ve kaçakçı Ernest Brinkert ile ayni ismi taşıyan bir delikanlı bulunduğu halde otomobille gezmeğe çıkmıştır. Polis, isim müşabeheti dolayisile yanılmıştır.

Umumiyetle zannolunduğuna göre Violet Sharpe's intihara sevkeden amil, Amerikan polisinin mümaileyha hakkında istintak usullerinin "Üçüncü derecesi" ni tatbik etmiş olmasıdır.

Mme. Morrev ile diğer hizmetçiler, mütemadiyen Violet Sharpe'in masumiyetine kani olduklarını söylemektedirler.

Meclis dahilî Nizamnamesi Tadil edildi

(Başı 1 inci sahifede)

hükûmetçe tetkik ve vaziyet teemmül olunarak hal ve icaplara uygun bir tedbiri ihtiva edecek bir kanun lâyihasının bu içtima devresinde meclise tevdi olunması temennisiyle teklifin hükûmete tevdii münasip görüldüğü bildirilmekte idi.

Dahili nizamnamede tadilât

Müteakiben Millet Meclisi dahili nizamnamesinde bazı tadilât yapılması ve yeni hükümler vaz'ı hakkındaki muhtelit encümen mazbatası okunarak kabul edilmiştir. Buna nazaran dahili nizamnamenin 170 inci maddesi 169 uncu maddeye son fıkra olarak ilâve edilmekte ve onun yerine atideki madde konulmaktadır:

" Adliyece bir işin takibi sırasında icra vekillerinden birinin vazifesinden münbais bir husustan dolayi vazife noktaşından verilen bir kararla Meclise bir müracaat vuku bulursa heyeti umumiye bu hususta Meclis tahkikatına mahal olup olmadığını tayin için evvelemirde beş kişilik bir encümen teşkil eder ve Meclise bu encümenin mazbatası arzedilir."

Dahili nizamnamenin 171 inci maddesine atideki fıkra ilâve edilmiştir:

" Alâkadar Vekil, meb'us değilse Meclis bir müddet tayini ile yalnız yazılı müdafaasını almağa karar verir."

Meclis perşembe günü toplanacaktır.

İtirazlar

ANKARA 13 (Telefon) — Dahilî nizamnamenin 170 inci maddesinin yerine konulmak üzere muhtelit encümen tarafından hazırlanan maddenin müzakersinde Celâl Sahir Bey Zonguldak söz aldı ve maddenin ilk fıkrasında "bir işin takibi sırasında" kaydına itiraz etti ve: "Böyle bir kayıt mahiyeti buna benzemeyen hâdiseler karşısında Meclisi yeni karar almağa sevketmekten başka bir netice vermeyecektir." dedi.

Hakkı Tarık B.in cevabı

İtiraza muhtelit encümen namına Hakkı Tarık Bey (Gireson) cevap verdi:

— Encümen bu kararı meclisi âliden havale edilen muayyen bir mevzuu gözönünde bulundurarak vermiştir. Ve kendisini bu hududun haricine çıkmağa salâhiyettar görmemiştir. Bu madde bugün karşısında kaldığımız gibi hâdiseler içindir. Eğer meclisi âlî mahiyeti buna benzemeyen bir hâdise karşısında kalırsa, o zaman yeniden karar ittihaz edebilir dedi.

Salâhattin B. (Kocaeli)— Nizamnameye usulî bir madde koymaktan ise her hâdise üzerine Meclisin yeniden karar vermesinin daha muvafık olduğunu ve maddeye şümul vermenin mahzurdan halî olamayacağını söyledi.

Salâhattin B., Celâl Sahir Beyin mütaleasına cevap vererek: "Meclisi âliye Adliyeden başka türlü bir müracaat gelemez. Herhangi bir vekilin vekâleti zamanına ait işlerinin tetkiki meclisi âliye aittir. dedi

Mazhar Müfit Bey (Denizli) , Celâl Sahir Bey ile hemfikir olduğunu, Aydın meb'usu Mazhar Bey de Celâl Sahir Beyin teklifi ile encümenin tesbit ettiği madde arasında bir fark olmadığını söyledi.

Neticede encümenin teklifi tasvip ve madde aynen kabul edildi.

Recep Beyin itirazı

Müteakıben 171 inci maddeye ilâve edilmesi encümence teklif edilen fıkra okundu. Bu fıkraya Mazhar Müfit Bey itiraz etti. Ve fıkranın tahrirî veya şifahî müdafaa hakkını katiyet ve vuzuhla teyit etmesini istedi.

Recep Bey (Kütahya) Fıkranın en sonundaki "karar verebilir" c'ümlesine itiraz etti ve noktai nazarını şöyle izah etti:

— Suçlu zat ya vekildir, ya meb'ustur. Yahut ta hem vekillik hem de meb'usluk' hakkını kaybetmiş birvatandaştır.Bu takdirde vekil ve meb'us olan bir zata hususî bir muamele yapılır. Ve vekil veya meb'us olan bir zata bahşedilen bir hak vaktile vekil ve meb'us olan bir zattan esirgenirse bu karar âdilâne olmaz. Herhangi bir vatandaşın ayni vaziyette ve ayni cürümden dolayı maruz kalacağı muamele ayni kalmalıdır. dedi ve fıkradaki "verebilir" kaydında parlamento icaplarına göre bazan aksi mânada çıkarılabileceği mütaleasile fıkranın "karar verir" şeklinde tashihini istedi. Recep Beyin teklifi kabul edildi.

Ekmek bollaşıyor

(Başı 1 inci sahifede)

O halde bu buğday bolluğu içinde bu ekmek kıtlığının sebebi nedir?.

Bnhran nasıl başladı?

Vaziyet şudur: Belediye, ekmeğe haftada bir defa narh koymaktadır. Ve bir defa koyduktan sonra narh bir hafta devam eder. Bu haftanın narhı geçen çarşamba günü 7 buçuk kuruş olmak üzere konmuştur. Ancak ekmek narhı konduktan sonra tatbika başlanan ilk günü, yani geçen çarşamba günü, buğday fiyatları birden bire iki kuruş yükselmiş, bu tereffü perşembe ve cumartesi günleri de devam ettikten sonra her tarafta yağmur yağdığına dair gelen haberler üzerine fiyat kırılmış, dün Borsada ekstra buğdayın okkası 7,5 - 8,5 kuruş arasında satılmıştır. Biraz çavdarı fazla buğdaylar da 7 kuruştan muamele görmüşlerdir.

Fırınlar önünde izdiham

Buğday fiatının geçen çarşamba günü birden bire yükselmesi üzerine, cuma günü fırınlar, hergün çıkardıklar ıekmek mikdarından az ekmek imal etmişler, o akşam hiç bir şeyden haberdar olmayan bir çok kimseleri müşkül vaziyette bırakmışlardır. Fırıncılar, bu vaziyeti, ertesi günü ve evvelki gün de gittikçe çıkardıkları ekmek mikdarını azaltarak devam ettirmişlerdir. O şekilde ki halk, fırınların önlerinde toplanmış, belediye memurlarına şikâyet etmiş, bin müşkülâtla ekmek tedarik edebilmiştir.

Ekmekçilerin zam talebi

Vaziyet, bu merkezde iken Ekmekçiler cemiyeti.. Belediyeye müracaat ederek ekmek narhının, buğday fiyatının yükselişi nazarı dikkate alınmak suretile tayin edilmesini istemiştir. Halbuki ekmek narhı, bir hafta evvelki buğday fiatlarının vasatisine göre tayin edilmektedir. Bu hafta buğday yükselmiş ise, gelecek haftaki ekmek narhı da ona göre taayyün edecektir; binaenaleyh fırıncılar, bugün zarar ediyorlarsa buğday düştüğü halde önümüzdeki hafta yüksek narh üzerinden ekmek satacaklarından bu zararları belâğanmabelâğ telâfi edeceklerdir. Hakikat, bu merkezde iken ekmekçiler, çarşamba günü beklenmeksizin, derhal tayin edilmesinde, belediye de bidayette pek haklı olarak günü gelmeden narhın tesbit edilemeyeceğinde ısrar etmişlerdir. İki taraf, bu noktai nazarlarında ısrar ederken halk, rahatça ekmek tedarik edemiyor,fırıncılar ihtiyaca kâfi mikdarda ekmek çıkarmıyor, belediye de lüzumu veçhile şiddetli hareket etmiyordu.

Fırınlarda dünkü vaziyet

Bu şerait içinde, evvelkigün hâd şeklini alan ekmek buhranı, dünde, bazı semtlerde binnisbe hafif lemiş olarak devam etmiş, bir kısım fırınlar gene az ekmek çıkarmış, halk pazar günkü kadar değilse bile dün de ekmek tedarikinde sıkıntı çekmiştir.

Belediye yalnız zabıt tutuyor

Belediye, nihayet dün, harbi umumi günlerini andıran bu vaziyet karşısında bir az harekete gelmiş, zabıtai belediye talimatnamesinin fırınlara müteallik maddelerinin harfiyen temini tatbikını kaymakamlıklara bildirmiş, her fırına bir belediye polisi ikame edilmiştir. Bu memurlar, herhangi mutat mikdarda ekmek çıkarmayan fırınlar hakkında zabıt varakası tutmuşlardır. Diğer taraftan bütün belediye müfettişleri İstanbul mıntakasındaki fırınların teftişatına tahsis edilmiştir. Belediye reis muavini Hâmit, iktısat müdürü Asım Süreyya ve müfettişi umumî Tevfik Beyler de, dün öğleden sonra beyoğlu ve Beşiktaş cihetlerindeki fırınları akşama kadar teftiş etmişlerdir. Bu teftişat neticesinde, Beyoğlu mıntakasında, nizamatı belediyeye riayet etmeyen altı fırıncı ve Fatih civarında ayni suretle bir kaç fırıncı hakkında zabıt varakaları tutulmuştur.

Relsleri böyle yaparsa..

Bu meyanda Ekmekçiler cemiyeti reisi Ahmet Rıza Beyin de Şehreminindeki fırınında hamuru değişmiş, kilosu noksan kendisine mahsus bir nevi ekmek çıkararak beş kuruşa sattığı görülerek zabıt tutulmuştur. Dün, Aksaray cihetinde, matlûp şekilde ekmek tevziatı yapılmadığı görülerek belediyece Beyoğlu ve Beşiktaş cihetlerindeki fırınlardan tedarik edilen bir kamyon dolusu ekmek, Aksaraya gönderilerek belediye memurları vasıtasile halka tevzi edilmiştir.

Asım Süreyya Beye göre

Belediye, iktısat işleri müdürü Asım Süreyya Bey, dün akşam teftişinden avdetinde bize şunları söylemiştir:

"— Beşiktaş cihetinde vaziyet gayet iyidir. Beyoğlunda da vaziyet normaldir. Yarın her tarafta mebzul mikdarda ekmek bulunacaktır. Biz, hesaplarımızda tamamen haklıyız."

Ekmekçilere göre veziyet ne imiş?

Diğer taraftan kendisile görüştüğümüz Ekmekçiler cemiyeti azasından bir zat demiştir ki:

"— Fırınlardan çoğunda nihayet bir günlük işledikleri mikdardan fazla stok yoktur. Yüksek fiyatla aldığı undan yaptığı ekmeğin beherinin satışında 2 kuruş zarar eden fırıncı, bu hale bir nihayet iki gün dayanabilmiştir. Ondan sonra 10 çuvala parası yetişen fırıncı 10, beş çuvallık parası olan da 5 çuval un işlemek zaruretinde kalmış ve öyle yapmıştır. Cemiyet, eskisi kadar un işle, diyeceği fırıncının zararını da kapatacak paraya malik değildir. Orta da bir gün kaldı. Zam yapılınca fırıncılarda ihtiyaçtan fazla ekmek bulunacağına şüphe yoktur."

Adliyenin gösterdiği teyakkuz

Diğer taraftan Müddeiumumilik halkın ekmek sıkıntısına maruz kalmasını nazarı ehemmiyetten uzak tutmamış ve belediyenin nazarı dikkatini celbetmiştir. Müddeiumumî Kenan Bey vaki olan istifsarımıza cevaben demiştir ki:

—"Ekmek meselesine ve neşriyatınıza bigâne kalmadık. Derhal belediyeye hilâfi mevzuat hareket eden fırıncılar hakkında takibatı kanuniye icra edilmek üzere tutulacak tahkikat evrakının gönderilmesini bildirdik."

Müddeiumumilik, ihtikâr yaptıkları anlaşılacak fırıncılar hakkında iaşe kararnamesinin 9 uncu maddesi hükmüne tevfikan takibat yapacaktır. Müddei umumî baş muavini Hikmet Bey, iki gündür bizzat fırınları teftiş etmektedir .

Fırınlara ait nizamname

Zabıtai belediye talimatnamesi, mürettep olan mikdarda ekmek çıkarmayan fırıncıları mecbur tutmakta, bunlardan 5 liradan 50 liraya kadar cezayı nakdi alınmasını emretmektedir. Fırıncılar, zabıt tutulup para cezasının mikdarı karar verilinceye kadar zaman geçeceğini düşünerek tutulan zabıtları mühimsememektedirler. Bunun için bazı semtlerde, talimatnamenin sıcak ekmek satılması mecburiyeti hâsıl olduğu zamanlar 25 gramın tenzil edilerek parası alınacağı hakkındaki maddesine rağmen, bazıları halkın tehacümünden bilistifade noksan ekmek satmışlar ve bu 25 gramı indirmemişlerdir.

İaşe kararnamesi tatbik edilecek

Bunun için narha ve talimatnameye riayet etmeyen ve ihtikâra teşebbüs eden fırıncıların ekmek ve unları müsadere olunması dükkânlarının seddi, 25 - 2500 liraya kadar para cezasına ve bir seneye kadar hapis cezasına hükmedilmek üzere, tutulacak zabıtlar üzerine iaşe kararnamesinin elyevm hükmü meri 9 uncu maddesine tevfikan haklarında takibatı kanunîye icrası takarrür etmiştir.

İaşe kararnâmesinin 9 uncu maddesi

İaşe kararnamesinin 9 uncu maddesi aynen şudur:

"Hükûmet ve belediyece hayvici zaruriyei gıdaiyeye vazedilecek azamî fiyata riayet etmeyenlerin narha tâbi malları zabıta ve Belediye memurları tarafından tanzim kılınacak zabıt varakası üzerine belediye namına irat kaydolunmak üzere zabt ve müsadere veya ticarethaneleri muvakkaten sed veya bu iki muamele birden icra edilir. Ve bu bapta maznun olanlar, zirdeki ahkâm veçhile divanı harp veya mahakimi cezaiyeye tevdi olunur. Her nevi mevaddı gıdaiye ve havayici zaruriyenin keyfiyet ve kemiyetinde veya istihsal ve imalinde ve nakliyat ve tevziatında ve bey' ve şirasında her gûna ihtikârat ve suiistimalâtta bulunanlar derecei fiil ve hareketlerine göre beş liradan beş yüz liraya (beş misli 25 - 2500 liraya) kadar cezayı nakdi veya yirmi dört saatten bir seneye kadar hapis ve bu cezaların her ikisi ile birden mücazat olunurlar. Bu ef'alin mürtekipleri memurinden iseler, evvelemirde elleri işten çektirilir ve tüccar veya esnaftan iseler, muvakkaten ticarethaneleri zabıta marifetile idareten seddettirilir. İşbu ef'ali cezaiyede bulunanların tahkik ve muhakemesi idarei örfiye olan mahallerde divanı harplere ve olmayan yerlerde mahakimi nizamiyeye racidir."

Lokantalarda ekmek yok

Fırıncılar kâfi ekmek çıkarmayınca bazı lokanta ve aşçı dükkânlarında da ekmek bulunmamıştır. Bu ekmek buhranı karşısında halktan bazıları da, fazla ekmek tedariki endişesine düşmüş, bazı açıkgözler de 7,5 kuruşa tedarik edebildikleri ekmeği fazlasına satmıştır.

Nuri B. teminat veriyor

Belediye reis muavini Nuri B. endişeye mahal olmadığını, şehirde 1,5 aylık stok un bulunduğunu, her gün de buğday gelmekte olduğunu, muayyen mikdardan az ekmek çıkaran fırıncıların şiddetle cezalandırılacaklarını söylemiştir.

Ekmeğe 2 kuruş zam

Diğer taraftan da dün akşama doğru Belediye daimî encümeni toplanarak yeni ekmek narhına ait hesabatı tetkik etmiş ve narhın bir gün evvelinden, yani bu günden itibaren bir hafta mer'i olmak üzere iki kuruş zamla dokuz buçuk kuruşa tezyidi kararlaştırılmıştır. Bu karar, bittabi ekmekçileri memnun etmiştir. Bugün fırınlar, ihtiyaca kâfi ekmek çıkaracaklardır. "Ancak Belediye, yarın tatbikına başlanması teamülden olan yeni hafta narhı bir gün evvel meriyete vazetmekle, bunda da gevşeklik göstermiş, ilk kararında sebat edememiştir. İktısat müdürü Asım Bey, bir defaya mahsus olmak üzere narhın bir gün evvel alınmasında mahzur olmadığını söylemiştir.

Asım Bey, belediyenin vazifesini yaptığı, faal olduğu, bütün kabahatin fırıncılarda bulunduğu bu hareketlerinin ihtikâr maksadından başka şeye delâlet edemeyeceği kanaatindedir. Mumaileyh belediyenin icabında cebren ekmek çıkartabileceğini, ancak şehir tamamen ekmeksiz kalmadığı için buna lüzum görülmediğini söylemektedir.

Muhittin B. meşgul

Vaziyet hakkında izahat almak isteyen gazetecilere de vali ve belediye reisi Muhiddin Bey, meşgul olduğu haberini göndermiştir.

Buğday neden arttı?

Diğer taraftan Zahire borsası nezdindeki tahkikatımıza nazaran, buğday fiyatlarındaki tereffü, geçen çarşamba günü başlamış, perşembe ve cumartesi günleri devam ettikten sonra sukuta başlamıştır. Ancak üç gün devam eden tereffü, okkada 2 kuruş gibi yüksek bir fark arzetmiştir. Geçen mayısın başında buğday 5,5 kuruşa satılmışken, haziran başında 9 kuruş 10 paraya çıkmıştır, ki bu tezayüt yüzde 60 nisbetindedir.

Bir mütehassısın izahatı

Bu tereffü mayıs zarfında yavaş ve son haftada şiddetli olmuştur. Salâhiyettar bir zat, bize şu izahatı vermiştir:

— "Bir ayda bu suretle % 60 fiat tereffüü, dünyanın hiç bir yerinde görülmemiştir. Bunu icabettirecek beynelmilel bir vaziyet yoktur. Bilâkis beynelmilel buğday fiatleri son bir ay zarfında 55 çentten 51 çente inmiştir.

Sebep şudur: Anadolu buğday tacirleri, buğday fiatlerinin 4, 5 zarar çekmişlerdi.

Son hafta zarfında tesadüfen zuhur eden umumi yağmursuzluk bunlar için zararlarını telâfi ettirecek kıymetli bir fırsat oldu ve İstanbul'a verdikleri telgraf emirlerinde 8,5, 9, 9,5 gibi muayyen bir fiat elde etmeden satış yapılmamasını buradaki komisyoncularına bildirdiler. Öyle Anadolu tacirleri vardı ki, günde 3 — 5 yıldırım telgrafı, ayni zamanda 2 — 3 telefon muhaveresile buradaki mümessillerine talimat veriyorlardı. İstanbul Borsa muhiti, küçük mikyasta bir (Vaşington Borsası) olmuştu. Bunun üzerine fiatlar, her halde yarıdan çok az hakikî ve yarıdan çok fazla hissiyatın tesirile yükseltilmiştir.

Geçen ağustostan beri başlıyan son rekolte satışının devam ettiği 10 ay zarfında mütemadiyen zarara girmiş olan Anadolu buğday satıcısı, belki tahrik ettiği bu fiat fırlamasına devam edecekti. Fakat geçen cuma günü başlıyan havaî tahavvül hesaplarını şaşırtmıştır. Son haberlere göre, Anadolu'nun muhtelif yerlerine muhtelif irtifalarda yağmur yağmıştır. Bunun faydalı tesirleri muhakkaktır. Yağmur, meselâ Bursada 42, İstanbul'da 124 milimetre gibi yüksek mikdarlara çıkmıştır. Bu tehavvül neticesinde cumartesi gününden itibaren borsa fiatları mahsus bir sukut manzarası gösteriyor. Dün satılan buğdaylar 8 — 8,5 kuruşa, hattâ çavdarı bir az fazla olanlar 7, 7,5 kuruşa kadar düşmüştür. Bugün ekstra buğday 7,5 kuruşa satılmıştır. İstikbale gelince, hava şeraitinde esaslı bir değişiklik olmazsa, buğday fiatının kısa bir müddet şimdiki seviyesinde kalacağı, ancak belki bir kaç hafta sonra artacağı tahmin edilebilir. Bu artışın gayesi gene 9 kuruş olabilir.

O zaman muhtemel olan artışın sebebine gelince: düşen yağmurlar, henüz neşvünümada olan buğdaylara fayda vermiş; başaklanmış, kavrulmuş olanlara bittabi iadei hayat ettirememiştir. Diğer bir sebep te yeni rekolteye yaklaşmamız itibarile stoklar da azalmıştır."

Alâkadar zatın verdiği yukarıki izahattan sonra, piyasada tahkikat yaptık. Vardığımız netice, buğday fiatının son tereffuunda, Anadolu tüccarının kendi kendine değil, gene buradaki açıkgöz tüccarın tenvirlerile (?) harekel ettikleri merkezindedir. Filhakika, buradaki bazı tüccarların Anadolu'ya umumi piyasa vaziyetini olduğu gibi bildirdikleri pek şüphelidir. Buradaki komisyoncu, malı ne kadar yüksek satarsa, kendisini Anadolu'daki tüccara karşı vazifesini o nisbette yapmış addetmektedir .

Son tereffuun birinci sebebini burada aramakta bu itibarla hata yoktur. Ticaret Müdürlüğü, spekülâsyon olup olmadığını tahkik ettirmektedir.

Buğday muvaredatı

Buğday müvaredatı normal miktarda devam etmektedir. Evvelki gün 54, dün 46 vagon buğday gelmiştir.

Ekmek fiatları

İstanbul Belediyesinden: Hazıranın on dördüncü salı gününden itibaren ekmek dokuz buçuk frankala on üç kuruştur.

Konyada buğday fiatı

KONYA, 13 A.A. — Buğday fiyatı 8 buçuk kuruştan 7 ye düş

Bulgar gazetecileri bugün geliyorlar

Şehrimize geleceğini yazdığımız Bulgar gazetecileri ile artislerinin bu sabah Varna'dan limanımıza gelecek olan Çar Ferdinand vapuru ile muvasalâtleri beklenmektedir.

Fransız sefiri geldi

Fransız sefiri Comte de Chambrun dünkü trenle Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Türk-Yunan mahkemesi reisi geldi

Türk ve Yunan muhtelit hâkem mahkemesi reisi M. Wilhelm Boeg dün şehrimize gelmiştir.

Avusturya parlâmentosuna bomba!

VİYANA, 13. A. A.— Meçhul bir şahıs bu sabah parlâmentonun bir penceresine içinde patlayıcı bir madde bulunan tenekeden bir kutu atmıştır. İnfilak, birçok pencereleri tahrip etmiştir. Bunun bir suikast mi, yoksa fena bir şaka mı olduğu meçhuldür.

Almanyanın müstemlekât siyaseti

BERLİN, 13. A. A.— Nasyonal-Alman fırkası, müstemlekât meseleleri için daimî komite tesis etmiştir.

Meb'uslardan M. Laverrenz, Almanyada müstemleke fikrini inkişaf ettirecek olan bu komiteye riyaset edecektir.

RADYO

Bugünkü program

ISTANBUL, — (1200 metre) 18 Gramofon, 19,5 alaturka saz, jans haberleri, saat ayarı 20,5 gramofon ile opera parçaları, 21 alaturka saz, 22 orkestra, (tam program nüz tesbit edilmemiştir.)

BUKREŞ — (394 metre) 20 vartet, 20,5 tiyatro, 21,15 Hayk eserlerinden bir kuvartet.

BELGRAT — (429 metre) 20 Viyanadan naklen Viyana musiki miyetinin konseri.

ROMA — (441 metre) 21 haber ve gramofon, 21,45 spor bahleri. 22 Petrodia cemiyetinin konseri, 23 moda haberleri. 23,10 hafif konser.

PRAG — (488 metre) 20 Bratislavadan nakil, 20,40 Çek şarkıla 22,30 piyano konseri.

VİYANA — (517 metre) 20, Viyana musiki cemiyetinin konseri Filip Emanüelden bir parça, Dobusiden iki tane Noktüra, Raveldo Dafni.

PEŞTE — (550 metre) 20,3 Konferans, 21 org konseri, 21 Kon ile şarkı, sonra Çigan orkestrası.

VARŞOVA — (1411 metre) 20,35 Radyo gazetesi, 21 Kekarın eserlerinden "Lüksemburg kontu."

BERLİN — (1635 metre) — 2 Bugünün vaziyeti, 21 Lenin hakkında bir konferans, 22,10 Vagner konseri.

Son Posta

Vaziyetini tavzih ediyor

Son Posta refikimiz dün „Bir hasbuhal„ serlâvhası altında vaziyetini tavzih yollu şu makaleyi neşretmiştir:

"Bugün, karilerimizle ve efkârı umumiye ile esaslı bir muhasebei âmal yapmak lüzumunu duyuyoruz. Bu lüzumu duyuşumuzun sebebi, evvelâ hakkımızda umumiyetle beslenen "menfi" rol oynamak fikrinin neden tevellüt ettiğini izah etmek, sonra da bu kanaati izale etmek için takip etmeğe karar verdiğimiz müstakbel hattı hareketin ana hatlarını ifade etmek.

Tam müsbet bir yolda yürümek kararını verirken okuyucularımıza karşı böyle bir izah ve hesap vermek ihtiyacını duymamız bir dürüstî vazifesiydi ki bu satırlarla, biz işte bunu yaptığımıza kaniiz.

* * *

Fertlerin hürriyeti muayyen hudutlara dayandığı ve o hudutları aşamadığı gibi cemiyetlerin serbestisi de ayni kanunî çerçeve dahilinde kabili istimaldir. Aksi hal, misallerle görüldüğü üzere anarşi doğuruyor. Muasır cemiyetlerin idaresinde göze çarpan bu hal, şu umumi kanaati yaratmıştır ki kuvvetli bir baş, nafiz bir bakış ve eğrilmez bir idare ile ancak hedefi tutmak mümkündür. Bu kanaate, bugünkü dünya, tattığı acı tecrübelerden sonra varmıştır.

Vakıayı daha sarih bir surette ifade etmiş olmak için diyebiliriz ki beşer, muayyen bir hedef ve ideale yürümek için kendi kendini bizzat idare edemiyor. İşte bir taraftan Rusya, İtalya, öbür tatarftan Japonya ve Amerikayı ele alınız. İngiltere ile Fransanın kaide hariçi kalır gibi görünen mevkileri nihayet zahirî bir görüşten ibaret olarak kaydedildikten sonra, görünür ki:

En son rejimi temsil eden Rusya, kuvvetli bir idare ve rejimi temsil eden elin desteği ile ayakta duruyor. İtalya, azim ve iradeyi ifade eden bir Musoliniye neler medyun değildir? Ondan evvel, trenleri bile intizamla yürüyemiyen bu memlekette, şimdi bütün dünyanın örnek alabileceği esaslar kurulmuştur.

Japonya bir imparatorluktur. Bütün kuvvetini çalışkan halkının gayretine medyun olmakla beraber, kütle için her seyi ifade eden kendisine has millî terbiye, ona her muvaffakiyeti müyesser kılmıştır. Amerika liberal cümhuriyetlerin başında gelir. Orada, ferdin hürriyeti en geniş manada anlaşılmakla beraber iktidar mevkiini münavebe ile paylaşan iki parti, kudretli şahsiyetlerin cematleri nasıl tahrik ve sevkedebildiğini gene veciz misallerle gösterir. Vaşingtonlar, Rozveltler, kütleyi zaman, zaman idare edegelmiş simalardır.

Demek oluyor ki milletler, girift münasebetlerinde, mütekabilen kuvvetli şahsiyetlerin idaresine muhtaç oluyorlar ve bu ihtiyaçtan müstağni kalamıyorlar.

Bugünkü Türkiyenin beynelmilel âlemde haysiyetli ve muvaffakiyetli duruşunu da başta Gazi Hz. olmak üzere şeflerine medyun olduğunu söylemek, lüzumlu bir hakikati ifade etmekten başka bir şey olmaz.

Öyle ise bu hakikati her zaman derin bir minnet ve büyük bir memnuniyetle ifade etmekten hususî bir fahir ve zevk duymuş olan "Son Posta" nın alnına yapışan bu «Menfi» rol oynamak damgası nereden geliyor?

Son Posta, muhtelif memleket meseleleri karşısında kaldığı zaman daima, bunu, halk kütlelerinin menfaatlerini en geniş surette tatmin etmesi lâzım gelen ve kendi görüş zaviyesinden tetkik etmiştir.

Bir meselenin zahirî manzarası ile onun ledünniyatı arasında büyük farklar bulunabilir ve ekseriya zahire istinaden yürütülen fikirler, istinat edilen temelin yanlışlığı dolayısile hatalı hükümlere varabilir. Son Posta işte böyle bir hata yapmış olabilir ve bunun itirafı hakikat sevmenin bir ifadesi olacağı için esası da ancak bir suç olarak kaydolunabilir. Suçtan hiyanete giden yol ise aykırı ve bam başka bir yoldur. Yaşadığı toprağa canından fazla bağlı olan, o toprağı kurtaranlara ise bu canı seve seve her zaman vermeğe hazır bulunan "Son Posta" sahipleri, şüphe yoktur ki, milletinin hamlelerinde «etek çekenlik» yapamaz. Geçmiş hayatında böyle bir kanaat uyandıran neşriyat görülmüşse, gene tekrar edelim, bunu hüsnüniyete makrun bir muhakeme hatası olarak kaydetmek lâzımdır.

* * *

Görülüyor ki matlûp derecede hazırlanılmadığı takdirde müphem tenkit, arzu edilmiyen zarar verici kanaatlerin tebellürüne sebep oluyor.

Çok sevdiğimiz ve yükselmesi en büyük emelimiz olan Türk milletinin gözü önüne, sarih faydalar göstermiyen neşriyat yapmak, anlaşılmıştır ki, aksi neticeler doğurmaktadır. Kemalist rejiminin müspet, canlı ve cihanşümul eserleri ancak müspet çalışmakla kazanılmıştır. Onun içindir ki "Son Posta" nın bundan böyle en büyük itinası, bu sarahate dikkat etmek olacak, ve yürüyeceği yolu, tam müspet bir hat olarak tesbit edecektir."

Muhabir mektubu

Malkara Trakyanın en güzel kasabalarından biri..

Bu güzel kasaba ismini nereden almış, belediyesi nasıl çalışıyor

Malkara'da gençlik

MALKARA — Malkaranın hükûmet konağı yanmış olduğundan kasabanın sapa ve tenha bir mahallesinde emvali metrukeden harap ve gayrimüsait bir bina hükûmet dairesi yapılmıştır. Hükûmet için en müsait bina çarşı içindeki ilk mektep binasıdır. Mektebin diğer mahalle nakli mümkün olursa hükûmet te kendi şanına lâyık bir binaya geçmiş olur. Fakat mektep binası da hepsinden mükemel bir bina olan şimdiki kaymakam konağına nakledilmek lâzımdır.

Misaferet

Beni ilk gece sözüm yabana bir otele misafir ettiler. Altı ahır ve gübrelik olduğundan odalar ve salon çok fena kokuyordu! Burnumu tıkayarak odaya ve soyunup yatağa girdim. Yatak çok temiz ve benim için sureti mahsusada hazırlanmış olmasına rağmen o kadar fena bir küf kokusu vardı ki vakit ve ortalık soğuk olmasaydı kendimi dışarıya atacaktım. Yorganı yarı belime kadar çektim bu sefer yastıklar kokuyordu! Velhasıl bayılıp uykuya daldım da sabahı buldum, yoksa işim harap olacaktı! Bereket versin ki ertesi gün belediyede bana tahsis olunan güzelce bir odada ilk gecenin acılarını çıkarttım.

Tarihçesi

Evvelki ismi (Megalo hora) iken bilâhara Malkara namını alan bu kasaba yüksekçe bir tepenin üzerinde ve denizden 270 metre yüksekte kartal yuvasına benzer bir yerdir! Kasabanın methalindeki yel değirmenleri ve kıymeti mimariyeleri yüksek bir kaç cami minareleri burasının vaktile mamur bir şehir olduğu hissini vermektedir. Esasen (Megalo hora) denmesinin de sebebi budur. Bir defa Ruslar, bir defa Bulgarlar ve bir kere de Yunanlıların tahribatına uğrayan bu şirin Türk yurdu halen bir çok ruhları cezbedebilecek bir güzellik arzetmekte ise de asrî hayat ve zamanın terakkiyatından henüz nasibedar olamamıştır. 758 tarihinde Şehzade Süleyman Paşanın Gelibolu-dan geçen askerile Dârâ'nın muazzam ordularına güzergâh olan Malkaranın bugünkü ihtiyaçlarını bir dereceye kadar tatmin edebilmesi yeni vali Fahrettin Beyle gayyur kaymakam Adnan Beyin kudretli idarelerile kabil olabileceğine itimadım vardır.

(1058) tarihinde Sultan İbrahimi katleden sadrazam bunak Mehmet Paşa buraya nefedilmiş ve sonra da boğulmuştur. İngiliz Hüseyin namındaki cellât mumaileyh Mehmet Paşayı katle memur edilmiş olduğundan derhal Malkaraya gelmiş ve bir kahvehanede çubuk içmekte olan zavallı adamın boynuna kement atmak sureile ihnak edilmiştir. Şark taraftan kasabaya girildiği mahalde ve şosenin kenarında yan yana mermerden yapılmış muntazam iki mezar vardır ki bunlar bunak Mehmet Paşa ile ailesinin mezarlarıdır.

940 ta Malkarada tevellüt

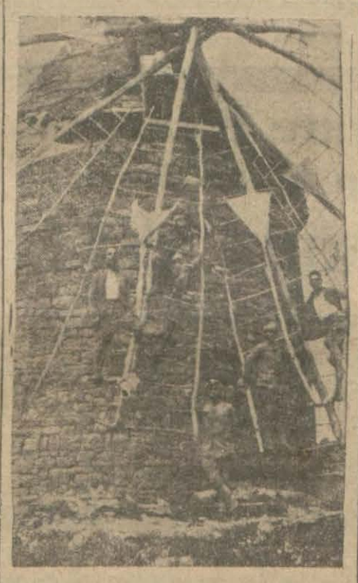

Malkara'da harap bir yel değirmeni

derek zamanın şüerası meyanına dahil olan şair Nevi'nin de mezarının burada olduğu söylenmektedir.

Maliyesi

Geçen sene kazanın senevî varidatı (100.000) lira idi. Bunun % 94,5 ğu tashil edilebilmiştir. Bu senenin tatsisatı ise (80.000) liradır. Senenin son ayı olduğu halde % 89 tahsilât yapılmıştır ve % 95 e iblâğı memuldür. Maaşlar her ayın birinci günü verilmektedir. Şarköy ve merkezi vilâyette maaş meselesi senenin son aylarında biraz aksamaktadır.

Köylülerin dilekleri

Köylülerimiz kendi vaziyetlerinden çok memnundurlar ve şu sıralarda intizarında bulundukları yağmurların yağması dolayısile çok sevinmişlerdir. Filhakika Trakyanın her tarafında nafî yağmurlar yağmış ve ekin vaziyeti düzelerek herkesin yüzünü güldürmüştür. Ancak tütün zeriyatile uğraşanların bazı şikâyetleri vardır. Burada çok nefis tütün yetiştirildiği halde alan olmuyor muş!! İnhisar idaresi mevcut 90.000 kilodan 10 bin kilosunu almağa karar vermiş ise de mütebaki 80 bin kilo tütün çürümeğe mahkûm kalmıştır. Tütünlerimizin keyfiyet itibarile biraz aşağı olması da zürrarı mutazarrır etmektedir. Ziraat memurları, tütün ekilmeğe müsait araziyi köylülere göstermiyorlar. Köylüler ise araziyi tanımadıklarından nefis tütün yetiştirmeğe müsait bulunmayan araziye de ekmekte olduklarından bilâhara zararını kendileri çekmektedir.

Maarif

Merkezde iki mektep vardır. Birinin mevcudu 173 diğeriminki 115 tir ve % 60 ı fakirdir. Tahsil çağında merkezde 527 çocuk olduğundan bir mektebe daha ihtiyaç vardır. Kazada muallimler birliği da vardır ve iki mihver etrafında faaliyeti vardır ki biri seyyar kütüphane diğeri de yardım sandığıdır. Şimdilik 450 lira paraları vardır ve % 2 ile muallimlere ikraz yapmaktadır.

Belediyesi

Kasabanın vâsi salonlu güzel bir belediye dairesi ve altında da memurlar mahfeli var. Senevî varidatı 8 bin lira iken bu sene (6000) liraya tenzil edilmiştir. Eski belediye reisi ve şimdi Halk fırkası mümessili Nazmi Bey belediyeden maaş almadığı gibi şimdiki reis Faik Bey de maaş almamaktadır. Bu iki zatın istiğna ve hamiyetleri sezavârı takdirdir. Asıl belediye binası harap olduğundan belediye heyeti Halk fırkasında müştereken çalışmak tadırlar ve esasen bu bina da belediye tarafından yaptırılmıştı. Tenvirat gaz lâmbalarileldir. İtfaiye vasıtası tulumba lardan ibarettir. Büyük bir dereye müntehi lâğım tertibatı mevcuttur. Bunu da ecdat yaptırmıştır.

Havası serttir. Suyu kireçlidir. İçilecek su yarım saat mesafedeki Kalyoncu memba suyudur.

Kaşar

Kaymakam Adnan Bey beni kaşar imalâthanesine götürdü. Burada iki imalâthane vardır. Ben Ali Beyinkini görebildim ve burada kaşarın nasıl yapıldığını öğrendim. Buraya Kâhya denilen hayvan sahiplerî taze peynirleri getiriyorlar, bu peynirler yoğurulup tahammur ettirildikten sonra kazanda pişirilmekte ve sonra kalıplara dökülerek soğuk odalarda tuzu verilmektedir ki, asıl ustalık bu tuzu kararında verebilmektedir.

Kara günlerde

Umum halk el birliğile çalışmışlarsa da bunlar arasında Nazmi Beyle Hacı Rakım Bey zade merhum Ali Bey, celep Muhlis, otelci Haşim ve Osman onbaşının Salim Efendilerin isimleri hürmetle yadolunmaktadır.

Ragıp KEMAL

Yeni neşriyat

Yeni Rusyanın içyüzü

Ukranyalı muharrirlerden Volodimir Murskıy'in "Yeni Rusyanın iç yüzü" unvanlı Türkçe bir kitabı neşredildi.

Bu kitapta muharrir kendi görüşüne göre, Rusyanın beş senelik plânını mevzuubahsetmektedir. Kitap plânı her cepheden tetkik etmekle beraber daha ziyade tenkidî mahiyettedir ve en nihayet şöyle bir neticeye varmaktadır: "Sovyet Rusyadaki yeni iktisadî şekillerin doğmakta olduğu doğrudur. Fakat bunlar vakıtsiz doğan çocuklar gibi yaşamak istidat ve kabiliyetinden mahrumdur."

Görülüyor ki, muharrir Rusyadaki bugünkü sistemi beğenmeyor ve müsbet bir netice vereceğini zannetmeyor.

Sovyetizm ve Demokrasi

Haydar Rifat B. "Sovyetizm ve Demokrasi" ismi altında bu mevzua temas eden muhtelif yazıları bir kitap şeklinde telif ederek neşretti.

Bu kitabı okuyanlar Sovyet âlemi nin dünkü ve bugünkü vaziyeti ile şimdiye kadar geçirilen merhalelere kuşbaşı bir nazar atfetmiş olurlar.

Muhtelif muharrirlerin ayrı ayrı görüşlerini ihtiva etmesi itibarile de, sadece bir şahsın fikir ve mutalaalarıyla da iktifa edilmiş olmayor. Bu kitapta sekiz muharririn yazıları vardır.

Ziraat gazetesi

Aylık Ziraat gazetesinin Haziran nüshası Ankarada kıymetli yazılarla çıkmıştır. Tavsiye ederiz.

Alaturka-Alafranga yemek kitabı

Yemeklerin nasıl pişirileceğini her kesin anlayabileceği tarzda öğreten bu kitap İnkılâp kitaphanesi tarafından neşredilmiştir.

KADIKÖY SUREYYA TİYATROSUNDA
Çarşamba akşamı 22 de görülmemiş muazzam bir programla
ERTUĞRUL SADETTİNİN GALA SUVARESİ.
Yerler şimdiden satılmaktadır.

Kızkule Park ve Plâjı

Her akşam Darüttalim Heyeti terennümsaz olmaktadır.

Çarşamba akşamına kadar 12 kişilik ve 18 numaradan mürekkep muazzam varyete ile 6 kişilik cazband ilâve edilmiştir. Ahvali hazırı nazarı dikkate alarak meşrubat ve mekûlât sonderece ehvendir. Kapı duhuliyesi ve Taş delen suyu 5 kuruştur.

Dr. A. KUTİEL

Cilt ve zührevî hastalıklar tedavihanesi Karaköy Börekçi fırını sırasında 34.

İstanbul 2 inci icra memurluğundan: Mukaddema Buğaz içinde İstinyede İstinye caddesinde 60 No. lu bostanda mükim iken halen nerede bulunduğu meçhul olan Prezenli Hasan bin İdris efendi ile yine buğaz içinde Kireç burnunda Alipaşa sokağında 10 nu-lu hanede ikamet etmekteler iken keza ikametgâhı hazırları bilinmeyen Ayşe Behice ve Fatma Cavide hanımlar binti Tâlat Beye: Vasilâki Pandeli efendilerle Manna Aleksandıra hanımlara izafeten vekilleri avukat Aziz Beyin aleyhinize İstanbul mahkemei asliye dördüncü hukuk dairesinden istihsal ve berayi infaz memuriyetimize tevdi eylediği 24-8-931 tarih ve 927-637 nu-lu ilâm fikrai hükmiyesine nazaran Hasan ağadan 1500 lira ve Ayşe Behice ve Fatma Cavide hanımlardan 300 üç yüz liradan 600 lira ki cem'an 2100 liranın 30 lira ücreti vekâletle beraber maan tahsili hususunun temini için şayian mutasarrıf olduğunuz Buğaz içinde İstinyede kâin gayrı menkûlâtınızın haczedilerek tesviyei deyin edilmemesi üzerine alacaklı tarafından paraya çevrilmesi talep edilmiş olduğu malumunuz olmak ve bu baptaki ödeme emri tebliği makamına kaim bulunmak üzere ilânen tebliği keyfiyet olunur.

İstanbul dördüncü icra memurluğundan; Temamına 372000 üç yüz yetmiş iki bin lira kıymet takdir edilen Beyoğlunda Asmalı Mescit mahallesinde eski kabristan ve Asmalı Mescit ve Meşrutiyet sokaklarında kâin eski 15-15 mükerrer 15 mükerrer 17, 15 ilâ 61 ve yeni 115 ilâ 119 ve 2 ilâ 8 ve 55 ilâ 69 ve halen yeni 6, 4, 55, 57, 61, 65, 67, 69, 115, 117, 119 numaralarla mürakkam ve altında dükkânını havi muntazam ve kâgir Kamhi apartımanı namile maruf apartımanın temamının yedi hisse itibarile bir hissesi ile yine tamamına 120000 yüz yirmi bin lira kıymet takdir edilen İstanbulda alaca hamamda Çelebi oğlu Alaettin mahallesinde Saka çeşmesi ve marpuççular caddesinde eski 8, 1, 3, 5 ve yeni 42, 44, 20 ilâ 28 numaralarla mürakkam altında mağazaları havi müştemilâtlı Boyacı hanı namile maruf hanın da temamının yedi hisse itibarile bir hissesi olan işbu iki emlâkin yedişerde birer hisseleri ayrı ayrı şartnamelerle açık arttırmaya vazedilmiş olup 7 temmuz 932 tarihinde şartnameleri Divanhaneye talik edilerek 28 Temmuz 932 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 ten 17 ye kadar İstanbul dördüncü icra dairesinde açık arttırma ile satılacaklardır. Arttırmaya iştirak için satılan hisselere musip muhammen kıymetten yüzde yedi teminat alınır, müterakim vergiler ile Belediye resimleri, vakıf icareleri müşteriye aittir: İcra ve İflâs kanununun 119 uncu maddesine tevfikan hakları Tapu sicillerile sabit olmayan ipotekler alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve mesarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrâkı müsbitelerile bildirmeleri lâzımdır; aksi halde hakları Tapu sicillerile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar: alâkadarların işbu maddei kanuniye ahkâmına göre tevfuku hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 927-8551 dosya numarasile memuriyetimize müracaatları ilân olunur.

Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinden: Galatada Hüdaven digâr hanımda (27) No. lu odanın müsteciri iken 930 senesi Hazıranından beri gaip olup elyevm hayat ve mematı meçhul bulunan Lion Arslanyan efendiye ait olarak mezkûr odada mevcut Sinker ve Navman dikiş makinaları ile muhtelif yedek takımları 16 temmuz 932 perşembe günü saat 16 da açık artırma suretile satılacaktır. Talip olanların mezkûr gün ve saatta mahallinde hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur.

Devlet Demiryolları İdaresi ilânları

Görülen lüzuma mebni, 2 adet lokomotif ile 15 adet muhtelif yük vagonu H. P. dan Filyosa nakledilecektir.

İşbu nakliyatı icraya müsait vapurları olan şirketlerle pazarlık yapılacaktır.

Pazarlık, 18/VI/932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 10 da Haydarpaşa mağazasında vuku bulacaktır. Talip olanların şeraiti anlamak üzere mağaza müdürlüğüne her gün müracaat edilecekleri. Ve pazarlık gününde de pazarlığa iştirakleri ilân olunur. (2495)

Haydarpaşadan Halebe yapılacak bira nakliyatı için Adana - Nusaybin hattile müştereken D.D./60 numaralı yeni bir tarife ihdas edilmiştir. Fazla tafsilât için Haydarpaşa istasyonuna müracaat edilmelidir. (2626)

Küçük şişeler ve binliklerle yapılacak su nakliyatına ait boş şişe ve ambalâjların 15.6.932 den itibaren mahreçlerine meccanen iadesi hakkında 27 numaralı tenzilli tarifede tadilât yapılmıştır. Fazla tafsilât için istasyonlarımıza müracaat edilmelidir. (2625)

Göz Hekimi

Profesör Dr. Esat Paşa | Birinci Sınıf Mütehassıs Dr. Süleyman Şükrü

Ankara caddesi No. 60 Hilmi kitaphanesi yanında

Dr. HORHORUNİ

Zührevî ve idrar yolları tedavihanesi
Beyoğlu, Taksim, Zambak sokak No. 41 Tel. B.O. 315.

Ziraat Vekâleti

Sultansuyu Harası Müdürlüğündan:

Malatya - Akçadağ Sultansuyu harasına ait elli iki para köyün icarei zemin bedelâtı 11 Haziran 932 cumartesi gününden 30-6-932 perşembe gününe kadar yirmi gün müddetle kapalı zarf usulile müzayedeye vazolunmuştur.

Müzayedeye, vaziyeti maliyesini ticaret odası vesikasile bilfiil isbat edenlerle yüzde 7,5 depozito mikdarı olan 1125 lirayi nakden Hara veznesine tediye edenler iştirak edebilirler.

Talipler 661 numaralı müzayede ve münakasa ve ihalât kanununun üçüncü maddesi mucibince ihzar edecekleri kapalı zarfı 30 Haziran 932 perşembe günü saat on beşe kadar Akçadağ Hamidiye mevkiinde müteşekkil komisyona tevdi edeceklerdir.

Şartnameyi görmek ve daha fazla tafsilât almak istiyen talipler her gün Hara müdiriyetine müracaatları ilân olunur. (2629)

Demir kapı inşası münakasası

Karaağaç müessesatı müdiriyetinden:

İstanbul Belediyesi Karaağaç Müessesatı et satış salonuna ait ve bedeli keşfi 1271 lira 60 kuruş olan beş adet demir kapı inşası kapalı zarf usulile ve yirmi gün müddetle mevkii münakasaya konulmuştur. Verilen bedel haddi kifayede görüldüğü takdirde ihale kararı 4 Temmuz 932 pazar günü saat ikide müessesede verilecektir. Talip olanlar teklif edecekleri bedelin yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminat akçesi makbuzu ile Fen işleri müdiriyetinden alacakları ehliyet vesikasını ve kabulü mutazammın imzayı havi şartnameyi muhtevi zarfları yevmi mezkûrda saat on ikiye kadar müdiriyete tevdi eylemeleri lâzımdır. Resim ve şartnamesi her gün Müdiriyette görülebilir. (2552)

Beyoğlu Defterdarlığından:

Kemerburgaz nahiyesi Ağaçlı kariyesinden 80 dönüm tarla 500 dönüm orman, hane ve deve ahırları. Senelik icarı 394 lira. 3 sene müddetle

Galata Kalafat yeri Kapı No. 78. Nısıf hisse depo. Senelik icarı 30 lira. bir sene müddetle.

Galata Kalafat yeri Kapı No. 76 dükkân hissesi . Senelik icarı 30 lira. 1 sene müddetle.

Balâda müddeti ve evsafı yazılı beyaz Ruslardan metrûk emvalin icarı alenî olarak 20 gün müddetle müzayedeye konmuştur. Müzayedesi olan 28-5-932 tarihinde talip zuhur etmediğinden bir hafta temdiden müzayedeye vazedilmiştir. Yevmi ihalesi olan 15 Haziran 932 çarşamba günü saat ondan on bire kadar yüzde 7,5 tediyat akçelerile Beyoğlu Kazası Defterdarlığına müracaatları. (2634)

Bakırköy sulh hâkimliğinden: Büyük adada vefat eden Sefer oğlu Nikolâki efendi veresesine ait Bakırköyünde Kartal tepe mahallesinde vaki 5-6 atik 2-21 cedit numaralı şarkan Cizyani bağı garben Kıleanti bağı şimalen Tepe başına giden tarik cenuben çukur bostana giden tarik ile mahdut beş dönüm tarla kabili taksim olmadığından furuhtuna karar verilmiş olduğundan 932 senesi Temmuzun 14 üncü perşembe günü saat 15 te açık arttırması icra kılınacağından talip olanların kıymeti muhamminesi olan altmış liranın yüzde onu nisbetinde pey akçesiyle müracaat eylemeleri ilân olunur.

ZAYİ : Nüfus, senet resmi ve maaş cüzdanımı zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur. Beylerbeyi Çukur yalı No 20 Birinci mülâzım mütekait Nizamı.

ZAYİ — İskân dairesinden aldığım dosya 2566, mazbata 167, sıra 106 numerolu 106 lira 55 kuruşluk ve 3 parçalı tasfiye kuponum zayi olmuştur. Yenisini alacağımdan mezkûr kuponun hükmü kalmadığını ilân eylerim.

Şehremininde Uzun Yusufta Mecidiye karakol caddesinde 40 numerolu bakkal dükkânında mükim Yanya mübadillerinden Kaplan.

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis Necmettin Beyin tetkik deyunu hitam bulmuş ve tanzim kılınan sıra defteri dairede alacaklılar tetkiklerine hazır bulundurulmuştur. Kanunen yapılması lâzım gelen alacaklılar ikinci toplanması 4 temmuz 932 pazartesi günü saat 14 de yapılacaktır: mukayyet alacakluların ikinci iflâs dairesinde hazır bulunmaları ilân olunur.

ve kuvvetsizlik halâtında büyük faide ve tesiri görülen **Fosfatlı Şark Malt Hulâsası** Kullan Her ecz de sat

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

9 Haziran 1932 Vaziyeti

AKTİF

			Lira
Kasa			
Altın: Külçe safi kilogram (İlâveten tedavüle çıkarılan bânkonotlar karşılığı)	6.178,211	Lira 8.688.589,99	
Altın: Külçe safi kilogram	775,719	„ 1.084.590,30	
Altın: Meskûk Türk altını safi kilogram	2.087,451	„ 2.919.378,81	
Banknot		„ 10.483.309,—	
Ufaklık		„ 253.576,90	23.429.445,—
Dahildeki Muhabirler			1.420.440,07
Hariçteki Muhabirler:			
Altın Mevcudu Külçe safi Kilogr 751,440 — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı		Lira 1.056.960,89	
Altına tahvili kabil — Döviz mevcudu — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı		Lira 1.670.100,06	
Altına tahvili kabil — Serbest dövizler		„ 955.934,90	3.682.995,85
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı		Lira 158.748.563,—	
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat		„ — 2.318.563,—	156.430.000,—
Cüzdan			
Senedat		Lira 0	
Esham ve Tahvilât — Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı (itibarîkıymetle)		27.125.825,—	27.125.825,—
Altın üzerine avans			1.273,35
Hissedarlar			4.689.096,76
Muhtelif			1.196.696,89
Nazım Hesapları:			
Kanunun 6 ıncı maddesine tevfikân tevdi edilen kıymetler — 500.000 Türk altını		Lira 4.625.000,—	
Muhtelif Depo Hesapları		„ 8.174,72	4.633.174,72
Yekûn			222.608.947,64

PASİF

		Lira
Sermaye		15.000.000,—
Tedavüldeki Banknotlar		
Deruhte edilen evrakı naktiye	Lira 158.748.563,—	
Kanunun 6. ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	„ —2.318.563,—	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi	156.430.000,—	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilen	Lira 9.745.550,88	
Karşılığı tamamen altına tahvili kabi döviz olarak tedavüle vazedilen	„ 1.670.100,06	167.845.650,94
Vadesiz Tevdiat:		
Hazine hesabı carisi	Lira 167.920,42	
Diğer mevduat	„ 5.348.062,16	5.515.982,58
Döviz mevduatı		1,362.693,39
Muhtelif		28.251.446,01
Nazım Hesaplar		4.633.174,72
Yekûn		222.608.947,64

[illegible] haddi %5 — [illegible] üzerine avans % 6 3/4

Ankara'da İSTANBUL PALAS
Otel ve Lokantası açıldı
Lozan Palas otelinin sabık binası İstanbul Palas oteli namile açıld odasında sıcak ve soğuk su, telefon tesisatı, banyolu odaları, ist salonları, fevkalâde yeni mefruşat, nezareti kâmileyi haiz taraça, ve resmî ziyafetler kabul edilir.

SÜ-DO-RONO
PERTEV
TERLEMEYE MANİ OLUR.

Safiye Hanımın No. 22132
Fantezi Kara Kız
Şetaraban Şarkı Bahriyeli
No. 22135
Hicaz şarkı: Hicranı elem
Hicaz şarkı: Anladım sevmeyeceksin
COLUMBİA
Plâklarında çıkmıştır

Ankara Nümune Hastanesi Baş tabipliğinden
Hastahanenin bir senelik ihtiyacı olan 350 ton kok kön kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. Talip olanlarm mi münkasa oln 19 haziran 932 pazar günü saat ikiden e hastahanede müteşekkil komisyona teminatlarile birlikte tek lerini vermeleri lâzımdır. Şartnamesini görmek isteyenlerin tanbulda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet müdürlüğüne ve Ank da hastahane idare ev hesap memurluğuna müracaatları olunur. (23

3 üncü kolordu ilânları

Birinci muhabere alayında mevcut 300 araba gübre müzayedei aleniye ile satılacaktır. İhalesi 27-6-932 pazartesi saat 15 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün komisyonumuza gübreyi görmek üzere de birinci muhabere alayına ve müzayedesine iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (401) (2489)

* * *

Haydarpaşa hastahanesi ihtiyacı için 7,200 adet piliç alenî münakasa ile alınacaktır. İhalesi 21-6-932 salı günü saat 15 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (376) (2389)

* * *

Haydarpaşa hastahanesi ihtiyacı için 18,000 adet yumurta 1650 kilo tere yağı 5000 kilo francala ayrı ayrı şartnamelerle ve alenî münakasa ile satın alınacaktır. İhalesi 21-6-932 salı günü aşağıda gösterilen satlerde komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (373) (2386)

	İhale saatleri
Yumurta	15,30 da
Tere yağı	16 da
Francala	16,30 da

* * *

K. O. ve merkez kıtaatı ve müessesatı hayvanatı ihtiyacı için saman kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 15-6-932 çarşamba günü saat 16, 30 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (350) (2239)

* * *

Birinci fırka ihtiyacı için 91,200 kilo saman pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 15 - 6 - 932 çarşamba günü saat 16 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve pazarlığa iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (345) (2234)

* * *

K. O. kıtaatı hayvanatı ihtiyacı için ot kapalı zarf usuli halesi 15 - 6 - 932 çarşamba nü saat 15 te komisyonumuz yapılacaktır. Taliplerin şart mesini almak üzere her gün münakasaya iştirak edecek rin de vakti muayyende ter nat ve teklif mektuplarile misyonumuza müracaatları (344) (2233)

* * *

Birinci fırka kıtaatı hay natı ihtiyacı için alenî münakasa ile ot alınacaktır. İhal 15 - 6 - 932 çarşamba gü saat 15,30 da komisyonumu da yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her g ve münakasaya iştirak edec lerin de vakti muayyende misyonumuza müracaatları (343) (2232)

Niçin Sizin de Güzel Bir Eviniz Olmasın?.

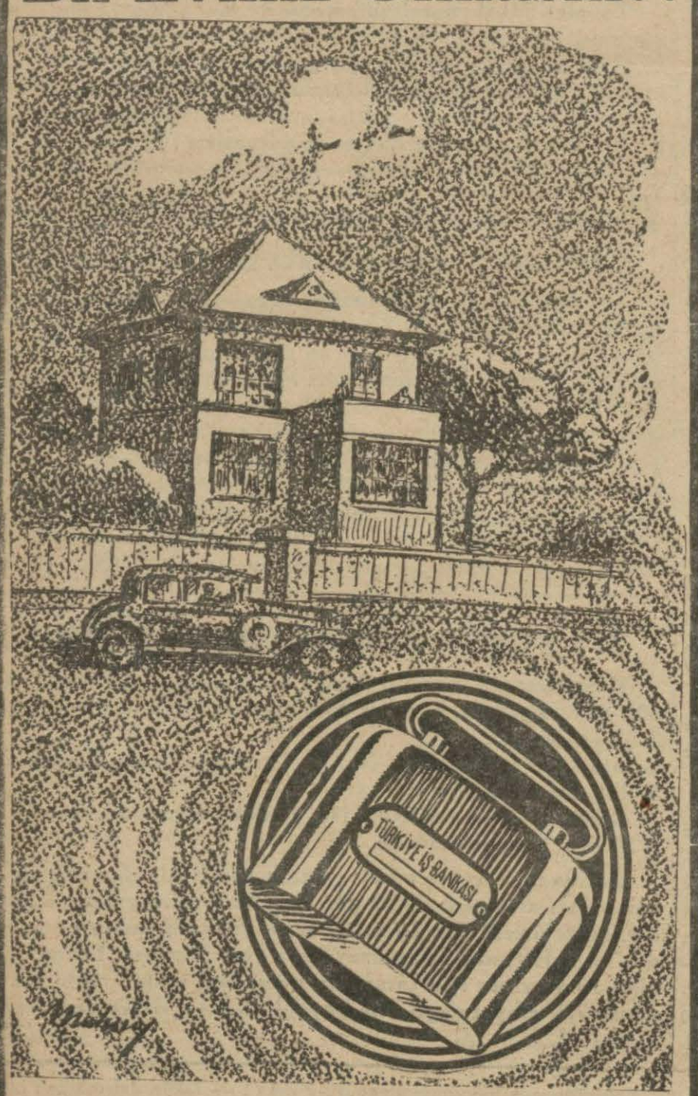

Birçok kimseler üç dört senedenberi kumbaralarında azar azar biriktirdikleri para sayesinde bugün güzel birer ev sahibi olmuşlardır.

Türkiye İş Bankası

Sıhhî yemekler - buzlu içkiler
FRİGECO
18 ay vade ile
SATİE

Askerî fabrikalar ilânları

80 bin lira bedeli keşifli Kırıkkalede bir mektep binası inşası.

Yukarıdaki inşaat kapalı zarf ile 9 - 7 - 932 de saat on dörtte ihalesi yapılacaktır. Taliplerin şartname için her gün ve münakasaya girmek için de o gün teminat (teklifat) ile müracaatı. (2568)

* * *

56250 adet ateş tuğlası

Yukarıdaki malzemenin müteahhit nam ve hesabına 6 - 7 - 932 tarihinde saat 14 te kapalı zarfla münakasası yapılacaktır. Taliplerin şartname için her gün münakasaya iştirak için de yevmi mezkûrda teminat ve tekliflerile müracaatları. (2554)

Satılık Otomobiller

Bir adet az kullanılmış Okland markalı spor otomobil, bir adet az kullanılmış seyrüsefer taksi numarasını havi Okland markalı açık otomobil ve bir adet Okland markalı kapalı otomobil ehven fiatla satılıktır.

İstanbul 4 üncü Vakıf hanında Esnaf Bankasına müracaat.

BONO
Gayrimübadil ve mübadil bonoları alır, satar, Balıkpazar Maksudiye Han No. 35 Uğurlu zade M. Derviş

UCUZ ETLER
Ekstra dağlıç ve beyaz karaman ve kıvırcık etlerinin okkası 55 kuruş, semiz dana 30 kuruşa, kuzu ve süt dana emsalsiz ucuzlukta
PENDİK'te
iskele yanında 64 No lu dükkânda her gün satılmaktadır

Büyük Tayyare Piyangosu
12. nci Tertip Altıncı keşide
11 Temmuz 1932
Büyük ikramiye 200,000 liradır
Ayrıca 50,000; 30,000; 20,000; 10,000 liralık ikramiyeler ve
100,000 liralık bir mükâfat

İst. Ziraat Bankasından:

Karyesi	Sokak	Cinsi	No.	Muhammen K.	Müdever K.	T. No
Maltepe	Mezarlık C.	Maabahçe hane	14	3000	2500	1
Kartal	Çavuşoğlu dere, meşeli ayazma	Maa müş lât, köşk tarla	14	5000	3500	5,2
Pendik	Yeldeğirmeni	Müfrez arsa elyevm maa bahçe bir bap hane	625	3000	2200	138
Pendik	Pendik arkası	Müfrez arsa elyevm maa bahçe bir bap hane	511	2500	950	198
Pendik	Yeldeğirmeni	Bir bap hane ve mağaza ve bahçe	619 / 620	4000	1750	57
Pendik	Sapan bağlarında	Arsanın nısıf hissesi		250	150	25

Bedeli ihale ve pey akçeleri nakden yahut Gayrimübadil bonosile tesviye edilmek üzere yukarıda yazılı Gayrimübadiller emvali şartnamesine tevfikan müzayedeye konulmuştur. Yevmi ihale 15-6-932 çarşamba günüdür. Talipler muhammen kıymet üzerinden yüzde yedi buçuk pey akçelerini ihale günü saat on beşe kadar Bankaya yatıracaklardır. Şartnamesi banka kapısınâ tâlik edilmiştir. Tafsilât almak isteyenlerin Bankamız ikrazat servisine müracaatları (2204)

İst. ziraat bankasından

Pendik kariyesi, köy arkası (önü plâj) köşk, bahçe, 609-11 No.lı Muhammen K. 12000, Müdevver K. 12000; Tapu No. 150, 151, 152, 153; 156

İhale bedeli nakten veya gayrimübadil bonosile tesviye edilmek üzere yukarıda yazılı gayrimübadiller emvali, şartnamesine tevfikan kapalı zarf usulile satılığa çıkarılmıştır. Yevmi ihale 30-6-932 perşembe günüdür. Talipler muhammen kıymet üzerinden yüzde yedi buçuk pey akçelerini nakten yahut gayrimübadil bonosu veya banka teminat ve kefalet mektubu olarak teklif mektupları derununda ayrıca zarfla ihale günü saat 15 te Dördüncü Vakıf hanında bulunan bankamız satış komisyonu riyasetine tevdi edeceklerdir. Şartname banka kapısına talik edilmiştir. Fazla tafsilât almak isteyenlerin İkrazat servisine müracaatları. (2397)

KAPPS Alman kitapçı, Alman kitapları en ucuz satar, Beyoğlu, İstiklâl caddesi 390, İsveç sefareti karşısında.

SEYRİSEFAİN
Merkez acenta: Galata Köprbaşı B. 2362. Şube A. Sirkec Mühürdarzade han 2. 3740.

TRABZON POSTASI
(CUMHURİYET) 15 haziran çarşamba 18 de Galata rıhtımından.

MERSİN POSTASI
(KONYA) 15 haziran çarşamba 10 da İdare rıhtımından kalkarlar.

YELKENCİ VAPURLARI
KARADENİZ POSTASI
SAMSUN
vapuru 16 Haziran
Perşembe
günü akşamı Sirkeciden hareket le (Zonguldak, İnebolu, Ayancık Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon Sürmene Rize ve Hope) ye gide cektir.
Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acentalığma müracaat. Tel: 21515

NOSKE ORİENT LİNİE
"BİRGİT" vapuru 1 Haziran a doğru limanımıza müv selet ve (Anvers, Hamburg, Skandinavya limanları) için eşya tahm edecektir. Tafsilât için Galatada Frenkyan Hanında Teoreppen va pur acentalığına müracaat. Telefon Beyoğlu 2274.

Kadıköy malmüdürlüğünden:

Mahallesi	Sokağı	No. sı	Senenin muhammin bedeli icarı lira
Caferağa	Muradiye	42	180
Caferağa	Muradiye	44	180

Üçer oda ve birer mutfaktan ibaret iki bap hanenin 1-6-932 tarihinden 20-6-932 tarihine kadar 20 gün müddetle bu senenin icarları müzayedeye katedilmiş olduğundan taliplerin 20-6-932 günü saat 15 te yüzde yedi buçuk pey akçelerini hamilen müdiriyette müzayede komisyonuna müracaatları ilân olunur. (2183)